

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
20. DEC.
1991
Letnik XLV.
Štev. 53 (2635)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 8 šil.
100 tolarjev
P. b. b.

Nagradni križanki za odrasle in najmlajše!

Slovenski vestnik tudi letos v svoji božični prilogi objavlja nagradni križanki za odrasle in za najmlajše bralce našega lista. Trem odraslim in trem mlajšim, ki bodo poslali pravilno rešitev, bomo izžrebali lepe nagrade – slovenske knjige, gramofonske plošče in kasete. Rešitve pošljite najkasneje do 17. januarja 1992 na uredništvo Slovenskega vestnika. Vsem mnogo veselja pri reševanju!

Božično veselje

Božično veselje za otroke iz Hrvaške v Mladinskem domu Slovenskega šolskega društva v Celovcu. Vodstvo doma je za otroke, ki so morali zapustiti svoj dom, svoje prijatelje in znance in pribežati na Koroško, pripravilo nekaj veselih ur. Skupaj z našimi otroki in vzgojiteljicami doma so pripravili božični okras, se igrali, pogovarjali in postali prijatelji.

Športniki leta 1991: Klemenjak, M. Oraze, Hribernik, P. Wrolich, SAK in Dob!

Športni novinarji slovenskih medijev na Koroškem (Slovenski oddelek ORF, Naš tednik in Slovenski vestnik) so tudi letos izbrali športnico in športnike leta. Tokrat je bila odločitev precej težka, tako da so se odločili, da uspešne športnike ne bodo razvrstili po mestih, marveč prvič za najboljše razglasili več športnikov.

Tako so na najvišjo stopničko postavili skupaj Anni Müller-Klemenjak, Milana Oražeta, Petra Wrolicha in Milana Hribernika. Med ekipami pa sta bila najvišje ocenjena SAK in ŠK Dob, prvič pa je bil izbran tudi najboljši trener leta – Jože Fera. Vsi – tako posamezniki kot ekipi – so v letu 1991 postavili nove mejnike v slovenskem športu na Koroškem.

Več o izbiri športnice oz. športnikov leta 1991 na športni strani.

Slovenija mora še malce potrpeti do 15. januarja '92!

Zvezna republika Nemčija je sicer sprejela načelni sklep o priznanju Slovenije in Hrvaške kot samostojnih in suverenih držav, vendar bo priznanje začelo veljati šele 15. januarja 1992! Avstrija, ki v zvezi s priznanjem obeh jugoslovanskih republik igra vse bolj ključno vlogo, pa ostaja na liniji kanclerja Vranitzkega, da bo obe republik priznala le v družbi s skupino drugih držav. Vranitzky je s tem tudi relativiral izjavo zunanjega ministra dr. Aloisa

Mocka, ki je v avstrijskem parlamentu napovedal, da je 15. januar 1992 kot datum avstrijskega priznanja Slovenije in Hrvaške v zvezni vladi že dogovorjen.

Novo stanje in tudi zapleti okrog priznanja so sad razburljive seje zunanjih ministrov Evropske skupnosti v ponedeljek in torek v Bruslju. Šefi diplomacije so uskladjali skupno stališče, po katerem bo Evropa priznala vse republike nekdanje Jugoslavije, ki to želijo in ki izpolnjujejo

osnovne pogoje, ki jih je Evropska skupnost sprejela na tem zasedanju. Do priznanja bo prišlo 15. januarja 1992, Slovenija in Hrvaška pa bosta morali do 23. decembra posredovati Bruslju ustrezna zagotovila v zvezi s spoštovanjem človekovih pravic, varstva manjšin, razorožitve, varnosti in nedotakljivosti meja.

Posebna arbitražna komisija Evropske skupnosti bo ta jamstva preučila in ministrom dvanajsterice sporočila svoje

mnenje do 15. januarja prihodnjega leta. Ta postopek bo veljal tako za vse republike bivše Jugoslavije kot tudi za druge nepriznane države v Evropi, torej predvsem tiste, ki so še do pred nekaj tedni sestavljale razpadajočo Sovjetsko zvezo. Mnenje arbitražne komisije pa ne bo obvezno za končno odločitev posameznih držav, kljub temu pa ima prav Slovenija najboljše možnosti za široko mednarodno priznanje po 15. januarju 1992.

ORF za sedaj ne načrtuje razširitve slovenskega sporeda...

Avstrijska radiotelevizija kljub masivnim pozivom iz Koroške ter tudi iz drugih delov Avstrije ne načrtuje razširitve slovenskih radijskih in televizijskih oddaj.

To je v pismu Zvezi slovenskih organizacij z dne 12. decembra 1991 sporočil generalni tajnik ORF Kurt Bergmann, pri tem pa poudaril, da to stališče nikakor ni dokončno.

Hkrati pa Bergmann izraža svoje prepričanje, da sedanja ureditev slovenskih radijskih in televizijskih oddaj ustreza zakonskim zahtevam, kot so zapisane v zakonu o radioteleviziji...

Deželna nagrada Hafnerju!

Deželni referent za kulturo dr. Peter Ambrozy je v torek predal slovenskemu pesniku Fabjanu Hafnerju letošnjo deželno pospeševalno nagrado za literaturo. Hafner pesnikuje v slovenskem in nemškem jeziku, del svoje pesmi je objavil v Založbi Drava. Kljub svoji mladosti se je že uveljavil v celotnem prostoru Alpe-Jadran, med drugim je bil leta 1990 nagrajen s Petrarcovo nagrado. Kulturno nagrado dežele Koroške za leto 1991 je prejel germanist univ. prof. dr. Alois Brandstetter.

Slika: W. Fritz

Razširitev slovenskih radijskih in tv-oddaj:

Vranitzky napovedal pogajanja z ORF in koroško deželno vlado!

Pretekli teden je na Dunaju zasedal sosvet za slovensko narodno skupnost pri Uradu zveznega kanclerja. Sosvet je že nekaj mesecev želel razgovor z zveznim kanclerjem Vranitzkim, da bi mu predstavil delo sosveta oz. najpomembnejša vprašanja slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Zvezni kancler se je seje sosveta udeležil prvič po konstituiranju in njegovi predstavniki so ga obvestili o sledečih vprašanjih:

1. Finančna podpora za slovensko narodno skupnost naj bi se bistveno zvišala. Ne nazadnje je to pričakovanje upravičeno tudi zaradi vojne v Sloveniji. V primerjavi z

drugimi evropskimi državami, ki svoje manjšine podpirajo v veliko večji meri, je Avstrija v spodnji tretjini.

2. Sosvet je na eni izmed prejšnjih sej sprejel soglasen sklep, da naj bi se radijske in televizijske oddaje v slovensčini znatno razširile. Sosvet zagovarja celodnevni radijski program in tudi daljši čas televizijskih oddaj.

3. Sosvet je sprejel tudi sklep, da naj bi se vprašanje dvojezičnih vrtcev na južnem Koroškem zakonsko uredilo. Telega predloga deželna vlada ni upoštevala. Sosvet prosi zveznega kanclerja, naj uredi, da bi bili dvojezični vrtci na južnem Koroškem zajeti v

(Dalje na 2. strani)

Vranitzky napovedal...

(Nadaljevanje s 1. strani)

zakonsko ureditev, kajti otroško varstvo je bistveni sestavni del vzgojnoizobraževalne infrastrukture.

Zvezni kancler Vranitzky je v svojem odgovoru dejal, da je proračun za leto 1992 v bistvu že sprejet in da vlada štedi na vseh področjih, kljub temu pa bo poskušal v okviru svojega urada najti pot, da bi se podpora nekoliko zvišala.

● Kar se tiče radijskih in televizijskih oddaj v slovenščini, bo začel pogajanja s ORF in deželno vlado.

● V zadevi dvojezičnih otroških vrtec pa je kancler opozoril na pristojnost dežele oz. občin in da pri tem ne vidi možnosti, da bi zvezna vlada lahko ukrepala.

Po razgovoru z zveznim kanclerjem Vranitzkim, ki je trajal približno pol ure, je svet ponovno potrdil svoje sklepe za razširitev radijskih in televizijskih oddaj oz. v zvezi z vprašanjem dvojezičnih otroških vrtec. V tej zadevi se bo svet ponovno

obrnil na deželni zbor in na deželno vlado in zahteval rešitev v smislu svojih sklepov.

Prihodnja seja sosveta bo ob koncu januarja prihodnje leto v Celovcu. Na njej pa bodo obravnavali vprašanje t. i. Pernthalerjevega modela.

Kancler dr. Franz Vranitzky

Tudi učitelji, pisatelji in mladina za razširitev slovenskega sporeda ORF

Predsednik Strokovnega pedagoškega združenja ravnatelj Franc Kokovica v tiskovni izjavi podpira prizadevanja za razširitev slovenskih radijskih in televizijskih oddaj. Pri tem poudarja, da je v sodobni družbi vse večji pomen sredstev javnega obveščanja, to pa velja še posebej za šolarje, ki so prijavljeni k dvojezičnemu pokolu. Ker mnogi dijaki le slabo obvladajo slovenščino, ko pridejo v šolo, so še posebej odvisni od slovenskih oddaj v radiu in na televiziji, ugotavlja Kokovica in zaključuje, da bi celodnevni slovenski spored lahko bistveno prispeval k izboljšanju znanja

slovenskega jezika pri šolarjih kot tudi pri odraslih.

Zahtevo po celodnevem slovenskem radijskem sporedu ter razširitev slovenskih televizijskih oddaj je medtem podprlo tudi Društvo slovenskih pisateljic in pisateljev, prevajalk in prevajalcev ter publicistk in publicistov. Predsednik društva pisatelj Janko Messner je v posebnem pismu pozval vse parlamentarke in parlamentarce, naj pri sprejemanju novega zakona o ORF upoštevajo manjšine in njihove jezike.

Pozitivno stališče pa sta v tiskovni izjavi sprejeli tudi Katoliška mladina in Katoliška otroška mladina.

Bilanca po enem letu parlamentarnega dela

Za prvi večji uspeh je mogoče označiti zagotovilo vlade in ministrstva, da bo z začetkom prihodnjega šolskega leta pričela s poukom nova medkulturna gimnazija na Gradiščanskem, ki bo (po potrebi z dislociranimi oddelki na drugih gimnazijah) pokrila potrebo po višji šoli za hrvaško in madžarsko narodno skupnost. To je najbolj razveseljav uspeh v bilanci enoletnega parlamentarnega dela, ki jo je predstavila manjšinska mandatarka Zelene alternative in poslanka v državnem zboru mag. Terezija Stoisić na zasedanju delovnega krožka „Manjšine“ pretekli teden na Dunaju.

Na zakonski ravni sicer – kar zadeva manjšine v Avstriji – ni bilo nobenih premikov. Izboljšala so se izhodišča za uradno priznanje narodne

skupnosti Slovakov ter Romov in Sintov. V razpravi o zveznem proračunu Zelene v parlamentu niso prodrli s svojimi zahtevami za zvišanje finančne podpore manjšinam. V mnogih parlamentarnih vprašanjih je bilo obravnavano vprašanje (neuresničene) dvojezičnosti pri carini, pošti, sodiščih in uradih. Kot konkreten cilj je manjšinska mandatarka navedla uvedbo dvojezičnih poštinih štampiljk v narodno mešanih območjih. Poglobljeno naj bi bilo tudi sodelovanje z manjšinskimi organizacijami ter s posamezniki. Kot pozitiven primer je Terezija Stoisić omenila slovenskega študenta prava in vodjo pravnega krožka KSSŠ/DD.J. Piceja, ki je s svojimi sodelavci in informacijami pripravil osnove za vrsto parlamentarnih vprašanj manjšinske mandatarka.

Po Sloveniji

Trenja o vladi so se zaostriła

Vprašanje priznanja Slovenije je bilo v minulih dneh v središču pozornosti slovenske javnosti. Vendar pa ni zasenčilo drugih notranjepolitičnih tem. Celo nasprotno. Trenja v vladi in okoli nje so se zaostriła, prav tako vprašanje, ali bo pravica do umetne prekinitve nosečnosti zapisana v ustavo.

Vlada Lojzeta Peterleta je bila spet v središču pozornosti. Tokrat zaradi ponovnega spora med premierom in zunanjim ministrom Dimitrijem Ruplom. Ta je namreč na javni tribuni, ki jo je organizirala demokratska stranka, svaril pred nevarnostjo desne revolucije ter kritiziral Peterleta in Rajka Pirnata. Peterle je na tiskovni konferenci zavrnil napade na krščanske demokrate in omenjenje izjave označil za rušenje enotnosti Demosa in kot ostanek besednjaka iz prejšnjega obdobja. Ob tem je tudi napovedal, da bo na svetu Demosa ponovno zahteval zamenjavo Rupla. Rupel pa je na tiskovni konferenci dejal, da bi njegova zamenjava povzročila več škode kot nezaupnica vladi. Vse to pa je seveda sprožilo mnoge reakcije, ki vse bolj razvidno delijo slovenski politični prostor na dva dela, ločnica pa ni več med vladajočim Demosom in opozicijo. Povsem odveč je bil tudi „nastop“ pooblaščenca Slovenije na Dunaju Karla Smolleja.

Drugi decembrski teden pa so zaznamovala še nekatera dogajanja. Tako je bil vpliven

poslanec liberalnih demokratov Mile Šetinc tarča grobega napada, ko so mu pred vrata stanovanja nastavili steklenico z vnetljivo tekočino.

Po krajšem priporu so izpuščili dosedanega prisilnega upravitelja Elana Igorja Trilerja, ki je tako, kljub nasprotovanju treh slovenskih bank, ki so tudi kandidirale za nakup Elana, lahko podpisal kupoprodajno pogodbo s firmo Komel, potem pa kot prisilni upravitelj odstopil.

„Proračun ne zagotavlja obstoja narodnosti...“

LJUBLJANA, (STA). – Skupščinska komisija za narodnosti v Sloveniji je na svoji seji ugotovila, da proračunska sredstva urada za narodnosti skoraj pokrivajo potrebe tega resorja. Glede na možnosti negativnih gospodarskih trendov v letu 1992 pa dvomijo, da bodo imeli v prihodnjem letu dovolj denarja za svoje delovanje (proračun predvideva za narodnostni skupnosti 39,8 milijona tolarjev, potrebovali bi jih 58, lani pa so dobili 27,04 milijona).

Protest pred skupščino

LJUBLJANA, (STA). – Pred skupščino Slovenije je potekal javni shod „Za izbiro“. Njegov namen je podpora 55. členu ustave, ki zagotavlja svobodno odločanje o rojstvu otrok. Shod so organizirale ženske skupine iz vse Slovenije, podprli pa so jih tudi Ženska frakcija Stranke demokratične prenoje, Liberalno-demokratska stranka, Socialistična stranka, Zeleni Slovenije ter poslanska kluba narodnosti in neodvisnih poslancev, poleg njih pa še Demokratična stranka upokoencev, Socialdemokratska unija ter Delavska stranka Slovenije.

Na shodu se je zbralo okrog 3000 ljudi, delegacijo organizator shoda pa je sprejel podpredsednik skupščine republike Slovenije in podpredsednik ustavne komisije

Vitodrag Pukl. Delegacija mu je predstavila svoje zahteve:

- javen sestanek z ustavno komisijo na temo 55. člen ustave;
- sprejem pri predsedniku predsedstva republike Slovenije in
- navzočnost delegacije pri razpravi o predlogu ustave, kjer naj ima ena od njegovih predstavnic pravico razpravljati.

Članice delegacije so Vitodragu Puklu povedale, da zahtevajo jasno zapisan 55. člen ustave, ki bo zagotavljal svobodno odločanje o rojstvu otrok, vključno s pravico do umetne prekinitve nosečnosti. Od države pa zahtevajo, da zagotovi takšne razmere, ki bodo omogočile uresničevanje teh pravic.

Prof. Miha Tišler novi rektor ljubljanske univerze

LJUBLJANA, (STA). Na seji univerzitetnega sveta so za rektorja ljubljanske univerze izvolili akademika prof. dr. Tišlerja. Dr. Miha Tišler je bil rojen leta 1926. Po študiju na ljubljanski univerzi je kot štipendist Britanskega sveta študiral in delal v Cambridgeu, in sicer v laboratorijskih nobelovca Todda. Je vrhunski kemijski strokovnjak, redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, dopisni član srbske in hrvaške akademije znanosti in umetnosti, član New York Academy of Sciences, Kidričev nagajenec, dobitnik priznanj univerz na Slovaškem in Japonskem, v letih 1978/80 je bil predsednik International Society of Heterocyclic Chemistry. V študijskih letih od 1973/74 do 1975/76 je bil dekan ljubljanske fakultete za naravoslovje in tehnologijo.

Komisija je zaskrbljena, ker delež sredstev, namenjen za kulturo narodnosti, realno pada in ogroža osnovne potrebe obeh narodnosti. Ocenjujejo, da bodo v letu 1992 za svoje delovanje prejeli dve tretjini manj sredstev kot v letu 1991, opozorili pa so tudi na to, da je bivša kulturna skupnost leta 1986 narodnostima za kulturno delovanje namenila 1,02 odstotka svojih sredstev, ministrstvo za kulturo pa jih za leto 1992 predvideva samo 0,32 odstotka. Prav tako ugotavljajo, da v proračunu ni nekaterih postavk za investicije v narodnostnih območjih in demografsko ogroženih področjih, kjer živi veliko pripadnikov narodnosti.

Eden od razpravljalcev je menil, da Slovenija na ustavnopravni ravni narodnostima omogoča maksimalne pravice, na ravni proračunskih sredstev pa ne zagotavlja nju-nega obstoja.

Razpravljalci so govorili tudi o popisu, ki ga je izvedel Inštitut za narodnostna vprašanja in izrazil zaskrbljenost nad dejstvom, da je v Sloveniji skoraj 1000 Madžarov manj (več je Italijanov, predvsem v Izoli, kjer se je od prejšnjega popisa njihovo število podvojilo). Komisija bo zahtevala, da se na narodnostno mešanih območjih vsi učenci – in ne samo pripadniki narodnosti – šolajo v dvojezičnih šolah.

AKTUALNI RAZGOVOR

z dr. Johannom Höberlom

Tudi koroški Slovenci naj se vključijo v zaroto upanja...

Amnesty International (AI), organizacija, ki pod geslom „Zarota upanja“ pomaga zapornikom po vsem svetu in je za to dejavnost prejela že Nobelovo nagrado, je v zadnjem času pogosteje prisotna v javnosti. Zakaj?

Pred dobrima mesecema smo na Koroškem sestavili nov regionalni team. Smo skupina petih ljudi, ki smo si delo razdelili tako, da je poleg dela v sami organizaciji upoštevana tudi predstavitev

izpustitev po krivičnem zaprtega človeka. V nekaterih primerih dosežemo, da pazniki prenehajo pretepati ujetnike. V drugih primerih se znatno izboljša hrana v ječi. Včasih zaleže že, če se zanimamo za tega ali onega ujetnika. S tem se torej ukvarjajo ene skupine, druge pa se na primer usmerijo na kako posamezno državo in zbirajo informacije, ki nam lahko pomagajo v konkretnih primerih. Tretje področje pa je pridobivanje financ, to

S PROF. HÖBERLOM SE JE POGOVARJAL FRANC RULITZ

navzven in s tem v zvezi sodelovanje s sredstvi javnega obveščanja.

O čem naj bi ta poročala oz. natančneje, kaj je AI, kako je strukturirana?

V Londonu imamo mednarodni sekretariat, ki usklajuje delo v petdesetih državah po vsem svetu. V Avstriji je glavni biro na Dunaju, od koder tečejo vezi v posamezne zvezne dežele. Koroška je žal, kar se tiče dela AI, še podobna nerazviti deželi. V sedmih okrajih obstajajo regionalne skupine, ker pa so povsem odvisne od prizadevanja idealističnih posameznikov, jih bo treba še okrepiti. Koroško kot tako osebno pojmem kot multikulturno in želim si, da bi se skupine AI na južnem Koroškem ustanovile predvsem tudi med Slovenci.

Kakšna je dejavnost teh skupin?

V prvi vrsti skrbijo za ujetnike, pošiljajo pisma diplomatom v Avstriji, avstrijskim ustanovam, ki imajo stike z državo, v kateri je ujetnik zaprt, da od organov tiste države zahtevajo njegovo izpustitev. Seveda se AI ne poteguje za kriminalce, marveč za ujetnike, ki so zaprti zaradi svojega prepričanja in niso uporabljali nasilja.

Ali pošiljanje teh pism res kaj pomaga?

Ne bi verjeli, kako je nekaterim državam do ugleda v inozemstvu, tako da včasih že nekaj pism zadostuje za

poteka na primer s cestnimi nabirkami ali z dobrodelnimi dražbami (kot je bila pretekli teden v Beljaku, s slikami Valentina Omana idr., op. ured.). Pridobivanje denarja je nujno zaradi tega, ker AI v nobeni državi ne prejema, oz. ne sprejme denarja od oblasti, da si ohrani popolno neodvisnost.

Po katerih kriterijih razsojate o pravičnem ali nepravičnem zapiranju?

AI se ravna po mednarodno priznani deklaraciji o človekovih pravicah, ki jo je sprejela Organizacija združenih narodov leta 1948. AI ne obsoja vlad – v tem oziru je, lahko bi rekli, nevtralna – temveč kršitve človekovih pravic. Delo za zapornike lahko opredelimo v tri točke. AI se prizadeva za izpustitev zapornikov vesti, ljudi za-

Dr. Johann Köberl, letnik 1948 rojen na Štajerskem (Bad Aussee), je asistentni profesor na celovski univerzi; v Gradcu je študiral angleščino in ruščino. Od leta 1976 živi na Koroškem, njegova žena Rachel je Škotinja, družina Köberl pa je dvojezična. Pri Amnesty International, Koroška regija, je od letošnje jeseni dalje pristojen za predstavljanje organizacije v javnosti, v njegovo delovno področje sodi prirejanje informacijskih večerov, organiziranje knjižnih polic in stiki z novinarji. V bodoče si želi več sodelavcev v boju za človekove pravice prav iz vrst slovenske narodne skupnosti.

prtih zaradi svojih prepričanj, barve kože, spola, etničnega porekla, jezika ali vere, ki niso uporabljali nasilja; AI zahteva poštena in takojšnja sojenja vsem političnim zapornikom in deluje za ljudi, zaprte brez obtožbe ali sojenja; AI brez pridržkov nasprotuje smrtni kazni in mučenju ter drugim oblikam okrutnega, nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja.

Kako je z aktivisti AI, ali so v vaših vrstah tudi kake prominentne osebe?

Ravno narobe: v AI nimamo zvezdnikov, ker ne želimo izpostavljati posameznikov, ampak skrbimo za mednarodno znane osebnosti. AI se je med drugim zavzela za Havla, za Walenso in trenutno se še bori za letošnjo Nobelovo nagradjenko. Seveda skušamo pridobiti za podporo našega delovanja čim več uglednih in priznanih osebnosti. AI je neodvisno svetovno gibanje, ustanovljeno pred tremi desetletji na pobudo britanskega odvetnika Petra Benensona, in je odprto za vse, ki podpirajo njegove cilje.

Kako ocenjujete situacijo v bivši Jugoslaviji?

Pod Titom so kršitve proti človekovim pravicam potekale kar zapovrstjo, zdaj pa je situacija zaradi vojne seveda

skorajda nepregledna. AI se v oboroženih spopadih ne postavlja na nobeno stran, ampak – podobno kot Rdeči križ – nastopa proti trpinčenju in mučenju ujetnikov in civilnega prebivalstva. V Sloveniji se je medtem že ustanovila skupina AI v Ljubljani, njen največji problem pa so denarna sredstva. Nekaj informacijskega materiala je bilo že prevedeno v slovenščino in je na razpolago v naši biroju, ki se je tudi šele jeseni preselil iz Velikovca v Celovec in je sedaj v poslopju Boscevega doma, Kirchengasse 31, v Šentrupertu. Tam se lahko med tednom vsakdo pozanima o možnostih sodelovanja, imamo pa tudi telefon: 0463 – 381043.

Ali vam znanje ruščine pomaga pri vašem delu za AI?

Hvala bogu, ruščine več ne potrebujem. Stanje v Sovjetski zvezi se je v zadnjih letih znatno izboljšalo. Koroške skupine se ta čas ukvarjajo v največji meri z zaporniki iz tretjega sveta.

Kaj mi lahko poveste o kršitvi človekovih pravic pri nas v Avstriji?

Nič! Ta pa zato, ker člani AI praviloma ne smejo delovati za primere v svojih državah. To bi v mnogih primerih ogrožalo mednarodni vidik dela AI in povzročilo zapiranje v lastne meje. Poleg tega AI svojih članov noče izpostavljati možnim pritiskom s strani domačih oblasti. Podatke, ki jih želite zvedeti, najdete v letnem poročilu AI.

Ali to pomeni, da so vam v Avstriji roke tako rekoč zvezane?

Ne, tudi pred lastnim pragom lahko pometamo. Na Koroškem smo pred kratkim postali aktivni v zelo aktualnem primeru, ko smo posredovali v zvezi s skupinico azilantov. Pri uradih lahko zanje prevajamo, pomagamo pri izpolnjevanju obrazcev in celo proceduro pospešimo že samo s tem, da smo z njimi. Povrh tega pa so nam naši uradniki še hvaležni za prevajalstvo in drugo pomoč...

Pisatelji proti nacionalizmu

Interesna skupnost avstrijskih avtorjev in avtoric je na svoji skupščini v začetku decembra na Dunaju sprejela izjavo, v kateri poziva svoje jugoslovanske kolegice in kolege, naj najostreje nastopajo proti radikalnemu nacionalizmu v njihovih deželah. Nacionalizem vodi – po vseh izkušnjah – k diskriminaciji drugih narodov, k fašizmu, nasilju, totalitarizmu ter k nesmiselni vojni. Naloga pisateljev je po mnenju te interesne skupnosti prispevati k iskanju in najdenju resnice, ne pa v zagovarjanju nekašnih odgrnjenih nacionalnih interesov.

Fabjan Hafner na „O2“!

V petek, 3. januarja 1992 bo na drugemu programu avstrijskega radia („O2“) v času od 19.05 do 19.55 bral svoje najnovejše pesmi Fabjan Hafner, prejemnik letošnje koroške deželne pospeševalne nagrade za literaturo. Prisluhnite!

KPA odklanja priznanje Hrvaške

Avstrijska komunistična partija odklanja mednarodno priznanje Hrvaške. Na tiskovni konferenci na Dunaju sta zvezni tajnik mag. Walter Baier in predstavnik za javnost Otto Bruckner poudarila, da KPA podpira nastajajoča mirovna gibanja v Jugoslaviji ter se izreka za iskrena pogajanja, ker je tudi za ločitev potreben sporazum med jugoslovanskimi narodi. Preagljeno priznanje posameznih republik po mnenju KPA ne bi prispevalo k reševanju jugoslovanske krize, marveč bi se podaljšalo prelivanje krvi oz. vojna. Sedanje priznanje republike Hrvaške bi končno povzročilo legalizacijo nabavljanja orožja, kršenje manjšinskih in človekovih pravic ter utrditev ozemeljskih zahtev tako na eni kot na drugi strani, mneni KPA.

AI predlaga Koroški dan človekovih pravic

Dipl. inž. Helmut Schmid, predstavnik za javnost novega regionalnega prestojništva Amnesty International (AI) na Koroškem, je v razgovoru z namestnikom deželnega glavarja dr. Petrom Ambrozyjem predlagal, da bi prihodnje leto izvedli Koroški dan človekovih pravic.

Prireditev naj bi okrepila zavest Korošic in Korošcev o pomembnosti človekovih pravic, ob prvi organizaciji takega dneva pa bi lahko organizirali tudi velik sim-

pozij, na katerem bi prišli do besede zastopniki raznih organizacij za človekove pravice, znanstveniki, politiki in ne nazadnje tudi pripadniki manjšin oz. narodnih skupnosti, saj tudi njihove pravice sodijo v sklop človekovih pravic.

Prvi Koroški dan človekovih pravic bi bil lahko 10. decembra 1992, saj je prav na ta dan leta 1948 generalna skupščina OZN sprejela resolucijo o človekovih pravicah.

Prihodnja številka 9. januarja

Drage bralke, dragi bralci!

Prihodnjo številko Slovenskega vestnika boste zaradi božičnih praznikov in novega leta prejeli šele v četrtek, 9. januarja 1992. Težišča te številke bodo poročila o poteku 23. koroških kulturnih dni, dogajanja na Koroškem in v Sloveniji ter šport. Uredništvo

TRIBUNA BRALCEV

Odgovor Vencija

Odgovor na odprto pismo predsedniku Izvršnega sveta Republike Slovenije gospodu Lojzetu Peterletu in ministru za šolstvo gospodu dr. Petru Venciju, ki so ga za Zvezo slovenskih organizacij na Koroškem podpisali dipl. inž. Feliks Wieser, dir. Franc Kukovica in dr. Marjan Šturm.

Spoštovani!

Obisk delegacije Ministrstva za šolstvo in šport 18. in 19. novembra na Koroškem je bil eden iz vrste obiskov oz. srečanj med Ministrstvom za šolstvo in šport Republike Slovenije in Deželnega šolskega sveta za Koroško. Tokrat je šlo za obisk izrazito strokovne in programske narave, ki je imel namen poglobiti strokovno razpravo o vizijah poklicnega in tehničnega šolstva, problematiko, ki je ta trenutek aktualna v celotni Evropi in ki sta jo obe delegaciji načeli že meseca februarja tega leta v Ljubljani.

Tokrat je šlo torej za obisk, ki ni bil posebej namenjen vprašanju manjšinskega šolstva, prav tako nismo načeli novih vprašanj na širšem šolskem področju. Menimo, da kadar gre le za nadaljevanje in poglobljanje sodelovanja na jasnih strokovnih in političnih stališčih, se ni treba vsakič posebej poprej posvetovati z zastopstvom manjšinske skupnosti.

Hkrati pa se zavedamo, da je upoštevanje subjektivitete manjšinskih skupnosti ter ustrezno razmerje do njih verodostojen indikator pluralnosti in demokratičnosti vsake družbe; ne nazadnje izpričujemo to zavest tudi pri urejanju narodnostne problematike v Sloveniji.

Menimo, da bomo imeli v obdobju, ko se stiki z Evropo in sosedji poglobljajo, še veliko možnosti, da se bomo pogovorili tudi o šolskih problemih, ki so za Slovence na Koroškem ključnega pomena. Posebno dragocena nam bodo stališča Slovencev na Koroškem, usklajena tudi med njimi samimi tako, da nam bodo kažipot pri dogovorih s sosednjo deželo Koroško.

V kolikor menite, da je katero od šolskih vprašanj slovenske manjšinske skupnosti na Koroškem ta trenutek tako, da bi terjalo skupno strokovno razpravo, vabimo predstavnike koroških Slovencev, ki se s šolsko problematiko ukvarjajo, na razgovor na našem ministrstvu.

Prof. dr. Peter Vencelj, minister

PREBERITE

„Luč v temo“ tokrat za pomoč Hrvaški?

Državna poslanka Zelene alternative mag. Terezija Stoisic je pozvala generalnega intendanta ORF Bacherja ter odgovornega za akcijo „Luč v temo“ Marboeja, naj letošnjo akcijo namenijo za pomoč Hrvaški. Parlamentarka je s tem v zvezi podarila, da grozi prebivalstvu na vojnih območjih Hrvaške huda zima ter da je hitra pomoč nujna. Akcija „Luč v temo“ bi bila velika priložnost, da avstrijsko prebivalstvo množično pomaga prebivalstvu, posebno v krajih, kjer je bila vojna najhujša.

Predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dipl. inž. Feliks Wieser:

„Koncepti ZSO so aktualni in usmerjeni v prihodnost“

Iztekajoče se leto nam bo vsem ostalo v spominu zaradi globalnih sprememb v vzhodni in jugovzhodni Evropi. Priča smo nastajanju cele vrste držav na evropskem zemljevidu. Doživljamo razpad Sovjetske zveze in novo ureditev evropskega prostora. Ta proces milijonske množice ljudi doživljajo kot osebno travmo, saj bo preteklo precej let, preden se bo politična, gospodarska in varnostna situacija v teh deželah stabilizirala in umirila. Pred vrati bogatih in gospodarsko razvitih držav stoji večmilijonska množica ljudi, ki so na poti za kruhom.

Narodi v sedaj že bivši Jugoslaviji doživljajo nepopisno tragedijo. Srbski in hrvaški narod, ki ju je fašizem med drugo svetovno vojno enega proti drugemu vključeval v svoje osvajalske načrte na Balkanu, se žal nista zadosti naučila iz tragedij in prelite krvi med drugo svetovno vojno. Brutalnost, ki vlada pred našim pragom, je osupla Evropo in ji ni videti konca.

Nacionalizmi vseh vrst žanjejo zmago za zmago, gospodarska zaostalost pa je netivo, ki jih še podžiga.

Ljudstvo v Sloveniji se je plebiscitarno odločilo za svojo suvereno državo in se predvsem politično napreza, da bi jo Evropa in svet čimprej priznala. Ob tem ko koroški Slovenci Republiki Sloveniji želimo, da bi bila čimprej mednarodno priznana, pa želimo tudi drugim narodom v nekdanji Jugoslaviji, da v dialogu čimprej razrešijo globalno jugoslovansko krizo in prenehajo z nesmiselnim uničevanjem človeških življenj in materialnih dobrin.

Avstrija in z njo tudi Koroška sta se ob teh evropskih procesih znašli pred velikim izzivom. Vprašanje je, ali bo delu avstrijskih in koroških politikov uspelo poiskati prave odgovore na nova vprašanja ali pa bodo morda prevladali tisti mračnjaki, ki še vedno gradijo na velenemškem nacionalizmu, sovraštvu do tujcev, ločevanju narodov itd. Prav Avstrija je tako proti vzhodu kot jugu sosedja globalnih dogajanj in vsi modri politiki seveda vedo, da vse to neposredno vpliva na politični, gospodarski in kulturni razvoj v naši deželi.

Prav odnos do narodnostnih manjšin je prvi kazalec, za kakšno pot se bo določila Avstrija.

V zadnjem letu so koroški in avstrijski politiki izrekli mnogo lepih besed o Slovencih. Pri tem pa je resnica na ljubo treba ugotoviti, da je „ljubezen“ do Slovencev v Sloveniji pogosto večja kot tista do koroških Slovencev. Kljub temu se vzdušje in

odnosi med manjšino in večino v deželi izboljšujejo.

Zveza slovenskih organizacij (ZSO) in Narodni svet koroških Slovencev (NSKS)

Predsednik Zveze slovenskih organizacij dipl. inž. Feliks Wieser

sta se znašala v dokaj čudni situaciji. Paralizirana zaradi dogodkov v Sloveniji in Jugoslaviji nista zmožna poiskati najmanjšega skupnega imenovalca, niti v odnosu do avstrijskih zveznih in koroških oblasti, še manj pa v odnosu do Slovenije. NSKS postaja vse bolj strankarska manjšinska organizacija, ki ne išče več dialoga med vsemi Slovenci, temveč sledi samo enemu cilju, in sicer s pomočjo Enotne liste (EL) postati edini predstavnik koroških Slovencev.

Za Slovence, ki delujejo v socialistični, ljudski, zelenoalternativni stranki, ki so strankarsko nevezani, ki delujejo v katoliških ali cerkvenih organizacijah, Narodnemu svetu trenutno ni posebno mar.

Ob tem se NSKS ujema s strategijo nekaterih koroških politikov, ki bi radi koroške Slovence v avstrijskih strankah odpisali in priznali le tiste, ki se opredeljujejo za slovensko narodno stranko, se pravi za EL. S tem bi jim uspelo število Slovencev

zreducirati na približno štiri tisoč in tudi na mednarodnem nivoju potrditi to, kar nekateri v koroški deželi že nekaj časa trdijo, da je Slovencev vseh skupaj le za malo peščico.

Zaradi takega razvoja manjšine je postal sosvet pri Uradu zveznega kanclerja edini delujoči forum za pogovore, ki sicer nima pristojnosti, vendar je sestavljen pluralistično in omogoča vsaj minimalno artikulacijo manjšine.

Na šolskem področju so se naši dvojezični pedagogi vztrajno zavzemali proti ločevanju šoloobveznih otrok. Slovensko in nemško govorečim staršem si je v glavnem mestu Koroške Celovcu uspelo prvič v zgodovini priboriti javno dvojezično ljudsko šolo. Prav borba za to šolo pa je jasno pokazala, da med koroškimi Slovenci obstajata dva koncepta narodnostnopolitičnega dela.

Na eni strani EL, NSKS in tudi koroška svobodnjaška stranka, ki zagovarjajo in podpirajo koncepte ločevanja in zapiranja v lastne vrste.

Na drugi strani Zveza slovenskih organizacij, slovenski socialdemokrati, člani zelenoalternativne stranke, koroške cerkvene in mnoge druge organizacije in iniciative (tako slovenske kot tudi dvojezične), ki iščejo nove in trajne oblike sodelovanja in povezovanja obeh narodov na Koroškem in v Avstriji in ki se zavedajo, da je koroška družba pluralistična in da umikanje in zapiranje v svoj krog nimata perspektive.

Delegacija ZSO pri Slovencih v Italiji

Delegacija Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, ki jo je vodil predsednik dipl. inž. Feliks Wieser je pretekli teden obiskala Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo ter SDGZ v Trstu.

Izmenjali so si informacije in mnenja o sedanjem položaju slovenske narodnostne skupnosti v Avstriji ter Italiji in podčrtali potrebo po večjem medsebojnem sodelovanju na različnih področjih družbenega življenja. V delegaciji ZSO so bili še podpredsednika Franc Kokovica in Ludvik Ogris ter član NO Hanzij Ogris.

Kljub dejstvu, da se oba koncepta v marsičem razlikujeta, koroškim Slovencem ne bo preostalo nič drugega, kot da se ob vsej različnosti najdejo za okroglo mizo in vztrajno ter potrpežljivo usklajujejo svoje poglede na nadaljnji razvoj slovenske skupnosti na Koroškem.

Socialistična in ljudska stranka, pa tudi koroška katoliška cerkev pa se bodo morale kot vodilni faktorji v naši družbi odločiti, ali v prihodnje tudi znotraj slovenske narodne skupnosti želijo razvoj pluralizma, demokracije, enakopravnosti, ali pa raje rezervat, v katerem bodo imeli nekaj tisoč Slovencev. Ali tudi v prihodnosti želijo narodnostnopolitično konfrontacijo, ali sproščen odnos do obeh jezikov, povezovanje obeh narodov s tem, da obema omogočijo, da se njihovi pripadniki naučijo obeh jezikov.

Odgovorni v Republiki Sloveniji bodo morali končno priznati slovensko narodno skupnost na Koroškem kot pluralističen organizem, ne pa v prvem planu gledati samo na strankarskopolitične interese, ki bodo del slovenske narodne skupnosti, kot tudi že v preteklosti, odbijale od matičnega naroda.

Zveza slovenskih organizacij bo morala po občnem zboru v prihodnjem letu poleg razrešitve organizacijskih in finančnih vprašanj razmisliti tudi o tem, kako bo partner v dialogu z vsemi pristojnimi subjekti na Koroškem in v Avstriji, ki želijo sodelovati v reševanju manjšinskega vprašanja.

Vsekakor bo naše vodilo v prihodnje, da bomo z demokratičnimi strukturami na Koroškem in v Avstriji še naprej iskali vizije za nadaljnji razvoj narodne skupnosti, vendar bomo morali naše odnose bolj utrditi tudi s klasičnimi strukturami življenja in delovanja koroških Slovencev in strankarskimi strukturami koroške in avstrijske družbe.

Upam, da nam bo tako tudi v prihodnje uspevalo v naši organizaciji združevati ljudi različnih strankarskih in svetovnonazorskih pogledov in da ne bomo nikdar zašli v situacijo, da bi tudi znotraj Zveze slovenskih organizacij govorili o boljših in slabših Slovencih. To naj bo tudi vodilo ob razpravi o novem programu naše organizacije.

Vsem bralcem in bralkam Slovenskega vestnika želim prijetne božične praznike ter srečno in uspešno novo leto.

Vse o Koroški v 5. zvezku Enciklopedije Slovenije

Uredništvo Enciklopedije Slovenije je izpolnilo obljubo in v iztekajočem se letu že v Slovenskem tednu knjige izdalo peti zvezek (bolje: knjigo s 416 stranmi A-4 formata). Pri tem zvezku je zlasti pomembno, da obravnava Koroško. V njej so pojasnjeni vsi pojmi, ki se začnajo z zlogovo povezavo od Kari do Krei. V to pa spadajo praktično vsi pojmi, ki predstavljajo Koroško.

Poleg splošnih podatkov najdemo v njem podrobno sliko zgodovinskega razvoja, podatke o umetnostih spomenikih, o organizacijah in institucijah, v poglavju Koroški Slovenci pa je širok pregled narodnostnega gibanja vse do današnjih dni. Teksti so opremljeni s številnimi slikami, faksimili, kartami o demografskem gibanju, fotografijami o protestnem in kul-

Kranjsko gledališče na festivalu v Minsku

Kljub nezavidljivi ekonomski situaciji Prešernovega gledališča Kranj, se ta mladi gledališki kolektiv potrjuje tudi v mednarodnem gledališkem prostoru. Kot edino slovensko gledališče je bilo povabljen, da s predstavo Harolda Pinterja Hišnik sodeluje na mednarodnem festivalu t.i. alternativnih gledališč v Minsku. Selektorica festivala je predstavo izbrala po ogledu te uprizoritve na festivalu Spectrum v Beljaku.

Organizatorji festivala so Prešernovemu gledališču Kranj omogočili bivanje in ogled vseh predstav na festivalu. Tudi scenske elemente bodo izdelali ter pripravili organizatorji. Letalski prevoz najnujnejše ekipe šestih ljudi sta omogočila Ministrstvo za kulturo republike Slovenije in Metalka inženiring Ljubljana.

Premiera Hišnika je bila septembra 1990 in so jo pripravili režiser Jaša Jamnik, dramaturginja Martina Brevec, scenograf in kostumograf Tomaž Štruel ter igralci Polde Bibič, Tine Oman in Matjaž Višnar.

turnem dogajanju na Koroškem.

Med imeni in osebnostmi v knjigi najdemo Kattniga, Kazianko, Kernjaka, Kerscheja, Kopeiniga, Kramolca, da omenimo samo nekatere.

Znanstveni projekt Enciklopedija Slovenije je upravičeno največje slovensko intelektualno „podjetje“. Pri njem sodeluje kar 423 sodelavcev, ima 68 urednikov strokovnih področji, v strokovnih odborih deluje 88 sodelavcev, ves projekt vodi 19-članski glavni uredniški odbor, ki ga vodi akademik dr. Janko Kos, v njem pa je tudi akademik dr. Bogo Grafenauer (podpredsednik), iz koroškega zamejstva pa dr. Avguštin Malle.

Za koordinacijo obsežnega dela skrbi 18 članov uredništva z Marjanom Javornikom, Dušanom Voglarjem, Lanom Brenkom in drugimi.

Med sodelavci za Koroško najdemo Avguštin Malleja, Janeza Stergarja, Franceta Filipiča, Borisa Jesiha, Zmago Kumer in druge.

Peti (koroški) zvezek enciklopedije bo zagotovo zelo zanimiv tudi za koroške Slovence, posebno še za šole in druge izobraževalne in kulturne institucije, koristno pa bi bilo, da bi po njem posegli tudi posamezniki. Po ceni 720 šilingov je naprodaj v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu. Ponuja se tudi kot dragoceno božično ali novoletno darilo.

Jože Rovšek

Janko Messner z dr. Wolfgangom Ungarjem

Svečana počastitev Janka Messnerja

Na predvečer 70. rojstnega dne literata Janka Messnerja, v četrtek, 12. decembra, sta mu Zvezno ministrstvo za kulturo in Založba Drava v celovški Ljudski kleti pripravila svečano počastitev. Zbralo se je okrog sedemdeset predstavnikov avstrijskega in slovenskega kulturnega in znanstvenega življenja, predvsem njegovih prijateljev, ki znajo ceniti Messnerjevo uporno držo in umetniško besedo. Med udeleženci naj omenimo le nekatere. V zastopstvu zveznega ministra za kulturo mu je prišel čestitat ministerialni svetnik dr. Wolfgang Unger, dr.

Heinz Tichy je bil za Urad zveznega kanclerja, za Graško zvezo avtorjev Ingram Hartinger, za Interesno skupnost avtorjev Gostameier, nadalje Messnerjev bojni tovariš prof. dr. Peter Gstettner, iz Slovenije pa je bil najvidnejši gost član predsedstva prof. dr. Matjaž Kmecl.

Vsi naštetni so poudarili Messnerjev pomen za slovensko in avstrijsko literaturo, Unger se je ob tem še zahvalil za njegov osebnostni odnos, ki sicer ni običajen, Tichy je pisateljevo vztrajnost in upornost ocenil kot tipično značilnost slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem,

Doživetje Juri Muri

Žal na Koroškem nimamo na desettisoče otrok, kajti vsem bi privoščil doživeti predstavo Jurija Murija, predstavo za otroke vseh starosti, od enega do sto let, kot pravijo njeni izvajalci. Predstava je postavljena tako, da res ne more biti nikomur dolgčas, izpiljena do potankosti, igralsko, glasbeno, pevsko dovršena, sposobna spogledovanja tudi s predstavami poklicnih skupin.

Tema Jurija Murija je znana, upajmo da vsaj otrokom v naših vrtcih in tistim pri dvojezičnem pouku. Je lahkotna, prijetna, nemoralizirajoče vzgojna. Na osnovi pripovedi Toneta Pavčka je Marjan Belina napisal prikupen tekst

za otroško igro. Za koroško izvedbo Jurija Murija je Gabriel Lipuš igro oplemenitil z izvrstno glasbo in pevskimi vložki. Ob dramaturgiji Darke Čeh je tako nastala igralsko-lutkovno-operetna predstava, ki zadovolji in zaposli vso gledalčevo fantazijo. Povsem brez potrebe pa je ponekod kar preveč teksta, režiser bi bil lahko potegnill kako črto več, predvsem pa bi bila dobrodošla tista, ki bi iz teksta zbrisala stavek o Afriki, „kjer zamorci vse življenje brez umivanja žive!“ To in pa občasna slaba slišanost nekaterih igralcev sta edini kritični pripombi k predstavi. Malo in hitro odstranljivo!

Tine Varl je svojo režijo naslonil na spogledovanje igralca z lutko in masko ter na sozvočje govora, petja in giba. Vse te elemente je zлил v homogeno celoto, prehodi so

skoraj neopazni, noben element ni zapostavljen. Dogajanje je intenzivno, polno, gledališka krivulja je veskozi napeta, brez nevarnih nihanj. Igralci zdržijo intenzivnost ves čas predstave, med seboj se razlikujejo zgolj po jakosti glasu, delno različnih pevskih sposobnostih in sem pa tja gibalni spretnosti. Kljub temu pa delujejo kot kolektiv, brez boljših, slabših in najslabših, kot jih radi razvrščamo.

Upravičeno izstopa Gabriel Lipuš v vlogi simpatičnega Jurija Murija, saj igra edino človeško osebo. Animacija živali v koreografiji Minke Veselič je čudovita, prav mitsko deluje ples vodnih kapljic. Scena, kostumi in lutke so medsebojno izravnano usklajeni in potegnjeni „iz enega kosa“ ustvarjalke Brede Varl. Bogato je poplačano lektorsko delo Ane Mlakarjeve. Tako lepega jezika in tako čiste dikcije na koroških odrih še nisem slišal! Igralci so iz trdnega jedra nekdanjega Odra mladje, preizkušeni v mnogih predstavah in uposobljeni na raznih lutkovnih in igralskih seminarjih. Žal niso vsi na Koroškem, da bi lahko v bodočih novih predstavah zadržali ta nivo. Bati se je, da je ta predstava le enkratna pojav. Ali pa tudi ne!? Igrali, vodili lutke, plesali in peli so poleg Gabriela Lipuša še Marica Stern-Kušej, Sabina Nachbar, Gitka Zdovec, Marjan Smrtnik, Pavli Zablantnik, Rezi Kolter, Monika Seher, Miriam Mlinar, Sigi Kolter in Izidor Stern. Tehnična ekipa (Niko Kristof, Marko Gril, Franci Tomažič, Dani Bogataj, Slavko Rakuša in Metka Grobler) je svoje naloge opravila izvrstno. Tudi božični bazar v veži pred dvorano Mladinskega doma je dopolnil kar praznično vzdušje.

Jože Rovšek

Gstettner je iskal primerjavo z Bertholdom Brechtom in mu prebral njegovo zgodbo Če bi morski psi postali ljudje, za traume, ki nastajajo v koroški družbi, pa je dejal, da jih njegova žena Marta zdravi s fizioterapijo, Messnerju pa dajejo snov za pisanje. Kmecl je ob čestitkah podčrtal Messnerjevo veliko srce, saj se angažira povsod tam, kjer je potreba, je neprijeten za neprijetno in krivično, dober za kritična in odprta vprašanja.

Dr. Helga Mračnikar, voditeljica Založbe Drava, ki je svečanost organizacijsko in vsebinsko pripravila, je ob

svojih čestitkah prebrala tudi telegram Petra Turrinija, ki se svečanosti ni mogel udeležiti, v čestitki pa je Messnerju želel, naj živi sto let, „saj ga vsi zelo potrebujemo“.

Vso svečanost je z izbranimi besedami povezoval profesor Toni Schellander s celovške univerze, med drugim se mu je zahvalil za njegovo prizadevanje za javno dvojezično šolo v Celovcu in kot Messnerjev učenec izrazil zadovoljstvo, da ga je počastilo zvezno ministrstvo za šolstvo in kulturo.

Program svečanosti je s pesmimi rahljajl Tercet „Rož“.

Uni Ljubljana: Dr. M. Tišler neuer Rektor!

Prof. Dr. Miha Tišler wurde vergangene Woche zum neuen Rektor der Universität Ljubljana gewählt. Er ist 1926 geboren, studierte an den Universitäten Ljubljana und in Cambridge, und gehört zu den Spitzenfachkräften auf dem Gebiet der Chemie in Europa. Tišler ist Mitglied der Slowenischen Akademie der Wissenschaften und Künste, sowie Mitglieder anderer Akademien in Europa, Amerika und Japan. In den Studienjahren 1973/74 und 1975/76 war der neue Rektor Dekan an der Fakultät für Naturwissenschaften und Technologie in Ljubljana.

Schulprojekt „Multikulturalität“ Miteinander leben – voneinander lernen

Der Österreichische Kultur-Servis und das Bundesministerium für Unterricht und Kunst setzen die Aktion DOG (Denken – Organisieren – Gestalten) im Schuljahr 1991/92 mit dem Themenschwerpunkt „Multikulturalität“ fort.

Ziel dieser Aktion ist es, durch praktische Auseinandersetzung mit dem, was Multikulturalität bedeuten kann, eine größere Sensibilität im Umgang mit der kulturellen Vielfalt – sowohl der

Journalisten wählten die slowenischen Sportler des Jahres 1991

Die Sportjournalisten der slowenischen Medien in Kärnten (ORF-Slowenische Abteilung, Naš tednik und Slovenski vestnik) wählten zum Jahresausklang 1991 traditionsgemäß die besten Sportler unter den Kärntner Slowenen.

Das Rennen bzw. den gemeinsamen ersten Platz machten bei den Einzelsportlern die mehrfache Leichtathletik-Staatsmeisterin auf den längeren Laufstrecken Anni Müller-Klemenjak, FC Tirol-Goalie Milan Oraže aus Zellpfarre/Sele, der neue Kärntner Stern am Radhimmel, Staatsmeister und Junioren-WM-Teilnehmer Peter Wrolich aus Latschach/Loče, sowie der Europameister im Semikontakt-Karate Milan Hribnik aus Radsberg/Radiše.

Bei den Mannschaftssportlern gab es Gold für Kärntner Liga-Herbstmeister und Winterkönig SAK/Slovenski atletski klub (Fußball) und den sensationellen Meister der Volleyball Regionalliga-Ost, SK Dob/Aich. Bronze ging an die Schachspieler des Slowenischen Sportverbandes/Slovenska športna zveza, welche im Kärntner Cup bis unter die letzten Acht vorstießen, und an die Basketballmannschaft des BG und BRG für Slowenen, die den Kärntner Meistertitel 1991 errang.

HEUTE IM SLOVENSKI VESTNIK

Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

Ganztägiges slowenisches Radio: Kanzler Dr. Vranitzky will mit ORF und Land Kärnten verhandeln!

Bundeskanzler Dr. Franz Vranitzky will in Sachen Ausweitung des slowenischen Radio- und Fernsehprogrammes sowohl mit dem ORF wie auch mit dem Land Kärnten in Verhandlungen treten. Dies betonte der Kanzler im Rahmen der letzten Sitzung des Beirates für die slowenische Volksgruppe im Bundeskanzleramt in Wien.

Wie berichtete, hatte der

Beirat schon in einer Sitzung im Frühjahr einstimmig die Ausweitung des slowenischen Radio- und TV-Programmes gefordert und dabei konkret ein ganztägiges slowenisches Programm und eine wesentliche Erweiterung der derzeit einmal in der Woche ausgestrahlten halbstündigen TV-Sendung gefordert.

Die Forderung nach Ausweitung des slowenischen Radioprogrammes ist in der letzten Zeit auch von den beiden zentralen Kulturorganisationen der Kärntner Slowenen, den SPÖ-Landtagsabgeordneten Mag. Peter Kaiser und Mag. Melitta Trunk, dem Verband der slowenischen Schriftsteller und Publizisten in Österreich, der ARGE „Österreichische Volksgruppen in der SPÖ“ und zuletzt auch von der slowenischen Katholischen Jugend gestellt worden.

Der Beirat, der in seiner Sitzung auch noch die Frage der zweisprachigen Kindergärten, eine Erhöhung der finanziellen Unterstützung der Volksgruppe usw. diskutierte, faßte in der Angelegenheit slowenisches Radio und TV einen nochmaligen Beschluß.

engeren als auch der weiteren Umwelt – zu erlangen.

Alle Schulen Österreichs sind aufgerufen, Projektideen zu diesem Thema bis 31. Jänner 1992 beim Österreichischen Kultur-Servis einzureichen.

Das Projektinformationsbüro steht im Österreichischen Kultur-Service (1070 Wien, Stiftgasse 6) ab sofort zur Verfügung. Telefonische Auskünfte können Montag von 8.00 bis 12.00 Uhr und Donnerstag von 10.00 bis 15.00 Uhr unter der Wiener Telefonnummer 523 57 81/DW 22 oder 23 eingeholt werden.

1992 – Kärntner Menschenrechtstag

Seit Oktober dieses Jahres gibt es ein neues, fünfköpfiges Regionalteam von Amnesty International (AI) in Kärnten. Dipl.-Ing. Helmut Schmid, Nachfolger von Roswitha Aistleitner, die von Völkermarkt aus acht Jahre für AI tätig war, will künftig in Zusammenarbeit mit anderen Organisationen mit Veranstaltungen in Kärnten verstärkt Menschenrechtsbewußtsein schaffen.

So könnte im nächsten Jahr ein großes Symposium an einem „Kärntner Menschenrechtstag“ veranstaltet werden, daß von der Politik und einer breiten Öffentlichkeit mitgetragen wird. Solch ein Tag könnte in Kärnten am 10. Dezember 1992, dem Tag an dem 1948 die UNO-Resolution zu den Menschenrechten angenommen wurde, veranstaltet werden.

Solidaritätserklärung des Verbandes slowenischer Schriftsteller, Übersetzer und Publizisten für ein slowenisches Vollprogramm

Das neue, regionale Rundfunkgesetz steht kurz vor der Verabschiedung im österreichischen Nationalrat. Neben einer Neuordnung im Bereich Frequenzen sowie einer stärkeren „Föderalisierung“ des Rundfunks im Rahmen der Regionalprogramme, ist nicht zuletzt die Frage, wie die Rechte und Anliegen der Volksgruppe in Österreich Berücksichtigung finden, von besonderer Aktualität.

Der Volksgruppenbeirat für die Kärntner Slowenen beim Bundeskanzleramt in Wien befürwortete einstimmig ein slowenisches Vollprogramm für Kärnten. Dieses Begehren unterstützten viele Persönlichkeiten des öffentlichen Lebens, insbesondere die Landesschulinspektoren und alle 24 Jugendorga-

nisationen Kärntens. Ein neues Füreinander in der Jugend wird hier spürbar. Dies entspricht dem europäischen Geist für mehr Dialog zwischen den Völkern und stärkeren Schutz von Volksgruppen.

Nach Ansicht des Volksgruppenbeirates soll das angestrebte neue Rundfunkprogramm für die Kärntner Slowenen, dem eine breite Hörerschaft vorausgesagt wird, den Dialog und das gegenseitige Verständnis von deutscher Mehrheitsbevölkerung und slowenischer Volksgruppe fördern und überdies ein „Fenster zu den Nachbarn“ in beiden Landesprachen anbieten. Dieses Programm verstünde sich nicht nur als Vorreiter mit der me-

NRAbg. Stoisits fordert Erhöhung der Volksgruppenförderung auf 50 Millionen

Eine sofortige Erhöhung der Volksgruppenförderung von 24 auf 50 Millionen Schilling pro Jahr forderte die Minderheitensprecherin der Grünen Alternative Terezija Stoisits im Zuge der Budgetdebatte im Nationalrat. Stoisits kritisierte auch die derzeitige Vergabepolitik in der Volksgruppenförderung.

„Bei den Burgenländischen Kroaten gibt es jedes Jahr einen Budgetschwindel, dem Parlament und der internationalen Öffentlichkeit soll eine zehn Mal höhere Volksgruppenförderung für die Kroaten vorgegaukelt werden. So wurden auch heuer von den budgetierten Geldern bisher nur 10 Prozent ausbezahlt“, warf Stoisits der Bundesregierung vor. Der einzige Grund für diese Aushungerungstaktik seien parteipolitische Motive.

Weiters sei es „eine Schande für Österreich, daß noch immer nicht alle Volksgruppen anerkannt seien“, kritisierte Stoisits. Die Roma und Sinti, die Slowaken in Wien, sowie die Slowenen in der Steiermark seien noch immer

von Minderheitenrechten und einer – wenngleich minimalen – Unterstützung ausgeschlossen.

Stoisits forderte eine Neugestaltung der Volksgruppenpolitik und Volksgruppenförderung. Die Bundesregierung solle sich endlich zu der kulturellen Vielfalt Österreichs bekennen.

KPÖ gegen eine Anerkennung

Im Rahmen einer Pressekonferenz in Wien sprachen sich KPÖ-Bundessekretär Mag. Walter Baier und KPÖ-Bundessprecher Otto Bruckner gegen eine Anerkennung Kroatiens durch Österreich aus. Beide Sprecher betonten, daß „für jede Zukunft, auch für eine Trennung, eine Einigung der jugoslawischen Völker erforderlich ist“ und ohne eine solche Einigung jede Lösung die „Verlängerung von Blutvergießen und Krieg“ bedeutet. Ehrliche Verhandlungen zwischen den Völkern seien daher wichtiger als die „überstürzte Anerkennung von Teilstaaten“.

Kärnten-Slowenien: Gemeinsame Erklärung zur Intensivierung der Wirtschaftsbeziehungen

Die Regierungschef der Republik Slowenien, **Lojze Peterle**, und Kärntens **Christof Zernatto**, verabschiedeten aus Anlaß der ersten gemeinsamen Wirtschaftskonferenz in Klagenfurt/Celovec eine gemeinsame Erklärung, in welcher die Republik Slowenien und das Land Kärnten die bereits vorhandenen sehr guten wirtschaftlichen Beziehungen zwischen Betrieben der beiden Länder begrüßen und alles daran setzen werden, daß die wirtschaftliche Zusammenarbeit zwischen den Betrieben und zwischen den Ländern im Sinne der guten nachbarschaftlichen Beziehungen und der guten Beziehungen zwischen den Bewohnern der beiden Ländern weiter ausge-

baut und intensiviert werden.“

Diesem Ziel soll unter anderem eine Börse dienen, an der Betriebe der beiden Länder im Frühjahr 1992 teilnehmen können. Ziel dieser Betriebsbörse wird es sein, bereits vorhandene wirtschaftliche Kontakte auf Betriebs- und unternehmens- und neue Kontakte zu schließen. Die Vorbereitung dieser Betriebsbörse erfolgt über die Wirtschaftskammer in Slowenien und über die Handelskammer in Kärnten. Zur Abklärung sich ergebender Fragen, insbesondere auf Betriebsebene, wird eine ständige bilaterale Kommission eingesetzt.

Die Kärntner Handelskammer wird unter finanzieller Beteiligung der Kärntner Landesregierung eine Beratungs- und Informationsaktion für Kärntner Betriebe über die Möglichkeit der verstärkten Kooperation mit slowenischen Firmen durchführen, das Wirtschaftsinstitut der Kärntner Handelskammer wiederum bietet eine spezielle Beratung für slowenische Betriebe an (z.B. Kooperation in Technologiefragen, Managementschulungen, Zurverfügungstellung von Lehrbeauftragten).

Beide Länder äußerten ferner ihr Interesse, daß Kärntner Betriebe in Slowenien bzw. slowenische Betriebe dies in Kärnten tun. Kärnten werde dies über die vorhandenen Instrumentarien unterstützen, Voraussetzung für Firmenbeteiligungen und Firmengründungen sind jedoch entsprechende Eigentumsbestimmungen, Privatisierungen und Devisenbestimmungen in Slowenien.

Društvo slovenskih pisateljic/
pisateljjev preverjalcev/prevajalcev
in publicistk/publicistov v
Avstriji

„Le po kom se je vrgel ta otrok“

Tudi letos je mladinska skupina SPD „Radiše“, ki jo vodi Tatjana Tolmaier, naštudiralna igra, s katero je razveselila gledalce – verjetno ne samo radiške. Tokrat so si izbrali delo Vere Jaikovske „Le po kom se je vrgel ta otrok“, ki je prav za tako mladinsko skupino izredno primerno.

Igra na smešen način obravnava sicer zelo resne in vedno aktualne probleme, ki nastajajo med generacijami. Spremljamo lahko, kako se iz „ljubkega, lepega, inteligentnega...“ dojenčka razvije otrok in mladostnik s svojimi predstavami, cilji, nagnjenji, muhami itd. Komedija nam torej prikazuje, s kakšnimi težavami se otrok in mladostnik lahko srečuje na poti do samostojne osebnosti. Starši si ustvarjajo svojo podobo o otroku in mu ne dovoljujejo svobodnega razvoja. Upravičena kritika starejše generacije ni sprejeta. Starši jo takoj interpretirajo kot nehvaležnost: „Le kaj vse smo naredili zate, sedaj pa taka nehvaležnost.“ Avtorica na sarkastičen način razkriva egoizem, ki se marsikdaj skriva za pretiranim varstvom staršev. Mladim igralcem je uspelo na nevsiljiv in smešen način publiko približati vsebino igre. Michaela Waldhauser je razkrinkala egoistične misli staršev (Andreja Ogris in

Rupert Wrulich) in starega sorodstva (Marko in Aleksander Tolmaier). Svoji vlogi pa sta dobro podala tudi v trobento zaljubljeni Boris Povše, ki mu je ameriško življenje („American way of life“) pomenilo vse, kakor tudi Niko Wieser, ki je prišel „vasovat“ k Michaeli kar s skateboardom in bobnečo glasbo iz kasetarja. Le kdo bi to od starejših mogel razumeti, saj so včasih fantje hodili vasovat peš in ubrano zapeli kakšno podoknico in morali so premagati tudi še razne zapreke. Dandanes pa to...

Predsednik SPD „Radiše“ Tomaž Ogris se je po uspešni predstavi med drugim zahvalil tudi režiserki Alenki Bole-Vrabec, Bredi Varl (scena in kostumi), Minki Veselič (koreografija), Borisu Rošerju in Egiju Gašperšiču (glasba in klavir) in KKZ, ki je za skupino organizirala poletni seminar ob morju. Za tehniko sta odgovarjala Hannes Tolmaier in Adrian Povše.

Franci Walter

Srečanje ZSO – HKD

Prejšnji teden sta se v Železnem na sedežu Hrvatskega kulturnega društva srečala predsednik Zveze slovenskih organizacij Feliks Wieser in predsednica Hrvatskega kulturnega društva Zlatka Giler. Predsednica Gilerjeva je Wieserja obširno seznanila o problemih in delu v zvezi s hrvaškimi otroci, ki prihajajo kot begunci v Avstrijo.

V nadaljevanju pa je tekel pogovor o problemih hrvaške narodne skupnosti na Gradiščanskem. Predsednica Zlatka Giler je ugotovila, da so pogledi znotraj hrvaške narodne skupnosti glede ustanovitve sosveta za hrvaško narodno skupnost tako različni in nasprotujoči, da ga v bližnji prihodnosti ne bo možno ustanoviti.

Oba predstavnika sta ob tej priliki tudi ugotovila, da bo v bodoče potrebno več kontaktov med slovensko in hrvaško narodno skupnostjo v Avstriji. Zlatka Giler je dejala, da so gradiščanski Hrvati organizirani zelo pluralistično, saj je znano, da jih je mnogo aktivnih v ljudski, pa seveda tudi v socialistični stranki. Nekateri Hrvati in Hrvatice se udeležujejo tudi v Zelene alternativni.

Tako Wieser kot tudi Gilerjeva sta menila, da je za nadaljnji razvoj slovenske in hrvaške narodne skupnosti v Avstriji zelo pomembno, da bosta obe veliki stranki spoznali potrebo, da morata biti tudi narodni skupnosti enakopravno zastopani v njihovih vrstah.

Knjižni dar SPZ za leto 1992 je povsem koroški

Slovenska prosvetna zveza je še pravočasno pred božičnimi in novoletnimi prazniki izdala svoj tradicionalni vsakoletni knjižni dar. Kot je na predstavitvenem pogovoru za slovensko-koroške medije dejal njen tajnik dr. Janko Malle, ji je tokrat uspelo sestaviti povsem koroški dar. Poudarek je torej na koroških avtorjih. K temu je treba še dodati, da se v njem najde za vsakega nekaj, za bolj in manj zahtevne, za starejše in mlade, celo najmlajše.

Razvrstitev posameznih edicij po pomembnosti bi bila težka, vseeno pa upravičeno izpostavimo knjigo Po sledovih..., v kateri so zbrane pripovedi koroških Slovencev o obdobju od 1920 do 1945. V zbirki pa je še pesniški prvenec Sonje Wakounigove Moji pridni otroci, Koroške ljudske pravljice in pripovedke, zvočna kaseta Zmote dijaka Tjaža in seveda nepogrešljivi Koroški koledar 1992. Za ceno bi lahko uporabili obrnjen pregovor in rekli „Za malo denarja veliko muzike“, saj vsa zbirka stane le 398 šilingov, posamični nakup vseh izvodov pa zneso skupno 800 šilingov, kar je še vedno poceni, vendar se seveda bolj splača kupiti komplet.

Koroški koledar 1992

Na SPZ so se po lanskoletnem poizkusu izdaje koledarja v novi obliki in namembnosti, ki pa se menda ni najbolje obnesla, spet odločili za koledar v klasičnem smislu, v njem pa so ohranili servisni del z naslovi in telefonskimi številkami vseh pomembnih ustanov, inštitucij in podjetij, ki koristi predvsem kulturnim društvom, organizacijam in posameznikom. V tekstovnem delu so vsekakor zani-

mivi odgovori politikov in funkcionarjev na vprašanja o avtonomnem zastopstvu koroških Slovencev oz. t. i. Pernthalerjevem modelu. Koledar dodatno vsebuje prispevke o večkulturnosti, razmišljanja o potih kulture na Koroškem in še vrsto zanimivih prispevkov.

Moji pridni otroci

Sonja Wakounig je svoje prikupne otroške pesmi in pesmi za otroke, ki jih je doslej nekatere že objavila v raznih revijah, predvsem v Mladem rodu, zbrala v prikupni zbirki in ji dala optimističen naslov. Pesmi so lahko berljive, nekatere zelo šegave, otrokom razumljive. Ob tem ko jih avtorica zabava, pa jih hkrati tudi kaj pouči, vendar ne moralizira. Odlikuje jih res lep jezik, tekoča rima, ki prav priganja k branju. Za pokušnjo:

*Lani prvega aprila
naša mam je kupila
tako kravo, ki je Dravo
s svojim mlekom napolnila.*

Zbirko je z za otroke primernimi risbami opremila Mojca Osojnik. Izšla je v Založbi Drava.

Koroške ljudske pravljice in pripovedke

„Moji pridni otroci“ – pesniški prvenec Sonje Wakounigove.

V knjigi Vinka Mödern-dorferja je zbranih petnajst koroških pravljic in pripovedk iz bogate zakladnice koroškega pravljicarstva in pripovedništva. Odlikuje jih preprostost, v njih sicer tudi nastopajo pravljica in nadnaravna bitja, vendar so bližja ljudstvu, manj bleščeče bahava in otroški domišljiji oddaljena. Po lanskoletni je to druga zbirka, v prihodnjih letih pa bodo sledili še dve. Samo nekaj naslovov: Ajdi, Vrag v podobi zajca, Zaklete duše, Papež Gregor. Privlačne so za otroke, v pomoč staršem, dedkom in babicam!

Zmote dijaka Tjaža-kaseta

Po uspeli plesni upodobitvi Lipuševega Dijaka Tjaža Plesnega gledališča Ikarus in izvrstni glasbeni kompoziciji Manfreda Ramoscha je založba Wieser izdala zvočno kaseto, ki bo prav gotovo zadovoljila še tako zahtevnega ljubitelja glasbe. Posnetki si sledijo po odskih prizorih in nudijo celostno vzdušje predstave.

Po sledovih...

Zajetna knjiga s 400 stranmi vsebuje 86 pripovedi devetindesetih koroških Slovencev o najtežjem času naše polpretekle zgodovine. Razdeljene so na štiri poglavja, in sicer: Prva republika, Leto 1938, Pregnanstvo, Upor. Razni pripovedovalci, priče časa, znani in manj znani, so na magnetofonski trak izpovedali svoja doživetja, ki sta jih po prepisu za izdajo v slovenščini pripravila Vida Obid in Jože Rovšek. V nemškem jeziku je knjiga izšla pred dvema letoma pod naslovom Spurensuche. Knjiga nedvomno sodi v narodov spomin, iz pripovedi pa kljub vsemu trpljenju pripovedovalcev govori izpoved: Oprostite, a ne pozabite! Knjigo je izdala SPZ, založila pa Založba Drava.

Knjižni dar SPZ 1992 lahko kupite pri poverjenikih, pri kulturnih društvih, v knjigarni in seveda na sedežu SPZ v Celovcu. Vabljeni pa ste tudi na predstavitev in branja, ki bodo po vsej Koroški.

J.R.

Nagrajen založnik Helmut Ritter

Umetnostno društvo za Koroško je letošnjo nagrado koroškega gospodarstva namenilo založniku Helmutu Ritterju. Založba Ritter je s svojimi katalogi in knjigami znana daleč preko Koroške in je s svojo dejavnostjo prispevala pomemben delež k predstavitvi koroške umetnosti v mendarnodni javnosti.

Predsednik vlade R. Slovenije Lojze Peterle

Ob vstopu v novo leto 1992

Dragi rojaki v zamejstvu!

Če četrtnina in več pripadnikov kakega naroda živi zunaj meja matične države, je več kakor naravno, da se to pozna tudi v političnih stalnicah te države. Skrb za Slovence zunaj meja republike Slovenije zato z globokimi spremembami, ki jih je ta republika doživela in jih še doživlja v zadnjih dveh letih, ne sme uplahniti – prav nasprotno, te spremembe so bile take, da olajšujejo in spodbujajo povezovanje z vsemi slovenskimi posamezniki in skupinami, neglede na njihovo politično in ideološko usmeritev.

Iz Slovenije bo še naprej prihajala pobuda in pomoč za ohranjanje slovenskega jezika in kulture pri tistih Slovencih, ki so se zaradi državnih meja znašli zunaj države Slovenije, ali ki so morali svojo staro domovino zapustiti v boju za kruh ali celo za življenje. Ob letošnjem zgodovinskem dogajanju v Sloveniji in v zvezi z njo se je pokazalo, da omenjena skrb in pobuda nista enosmerni – samo iz Slovenije Slovencem zunaj njenih meja – temveč

da Slovenci po vsem svetu napeto spremljajo dogajanje v Sloveniji in skušajo nanj tudi vplivati, da bi se izšlo v prid njene gospodarske, kulturne in politične blaginje.

Ob državnopolitični osamosvojitvi Slovenije se naša odgovornost za vse to še povečuje in ostaja tudi v mednarodnih razmerjih neposredna, brez beograjskega „amortizerja“. Ta odgovornost nam narekuje tudi ustrezno organiziranost, da bomo splošna politična izhodišča lahko učinkovito uresničevali. Tako ostajamo aktivni v delovni skupnosti Alpe-Jadran za manjšinska vprašanja, iščemo ustrezno statusno rešitev biroja za Slovence po svetu pri slovenski vladi oz. za ministra brez listnice; v novi ustavi (člen 5) predvidevamo sprejem posebnega zakona o posebnih pravicah in ugodnostih za Slovence brez slovenskega državljanstva; kljub hudi gospodarski stiski iščemo možnosti za razširitev štipendiranja in udeležbo na tečajih slovenščine za mlade iz tujine itd..

Poleg omenjenih gospodarskih težav je največja ovira za naše uspešnejše sodelovanje s Slovenci zunaj republike Slovenije njihova lastna politično-ideološka razcepljenost. Zaradi nje so naše komunikacije dosti bolj zapletene ter manj sproščene in manj rodovitne, kakor bi lahko bile.

Upati je, da bodo letošnje izkušnje iz skupnih akcij za pomoč republiki Sloveniji v vojnih dneh, ko je vendarle prihajajo do sodelovanja sicer nasprotujočih si skupin, pripomogle k trajni ublažitvi tega trenja.

Mi želimo vztrajati v načelih nepristranskosti in bomo posameznike in skupine presojali predvsem po njihovi zvestobi slovenstvu in učinkovitosti, ne pa po njihovi barvi.

Vsem pripadnikom slovenske skupnosti v zamejstvu želim vesele božične praznike ter zadovoljno in uspešno novo leto!

Lojze Peterle

Darujmo za begunce iz Jugoslavije!

Slovenski ples odpovedan

Vojna vihra je postala del človekovega življenja v neposredni bližini, v soseščini, v krajih, na katere smo koroški Slovenci tako ali drugače bolj navezani kot na nič manj tragične dogodke vojaškega nasilja drugod po svetu. Zdi se, da mirovna in prizadevanja za nenasilje pri sosednih narodih razpadajoče Jugoslavije niso več tolikšne moralne vrednote, da bi zmogle razreševati konflikte na način, ki ne bi ogrožal življenja in svobode ljudi in uničeval okolja.

Močno smo prizadeti, ker so najbolj človeške kvalitete očitno poteptane. Le kako naj militarizirano ljudstvo še sprejema kulturo! Ker to v razpadajoči Jugoslaviji ni več mogoče, smo dolžni dvigniti glas za kulturo življenja in pomagati, da bo zmagala humanistična vizija reševanja medčloveških konfliktov.

Sedanja vojaška agresija nekaj sto kilometrov za državno mejo ne dopušča kulturnega življenja, presekala pa je tudi vse kulturne vezi z nami. Nekatera slovenska kulturna društva na Koroškem so redno sodelovala s

podobnimi na Hrvaškem, v Bosni, Srbiji... Prav tako so sodelovali športniki, planinci in drugi.

Vojna zaenkrat to onemogoča. In kaj smo bolj dolžni, kot s humanitarnimi akcijami pomagati žrtvam te strašne vojne! SPZ se je odločila, da letos tradicionalni Slovenski ples odpove, vse običajne udeležence in druge pa pozove, da namesto stroškov za ples darujejo za begunce, ki so našli svoje zatočišče na Gradiščanskem.

Po zaključeni akciji bomo celotno vsoto prenakazali Kulturni zadrugi gradiščanskih Hrvatov „Kuga“, ki beguncem pomaga z osnovnimi živlenskimi potrebščinami (s hrano in oblačili, posredovanjem stanovanj in dela ter z drugimi dobrodelnimi storitvami).

V ta namen smo pri Zvezi-Bank v Celovcu odprli konto s št.: 1000.33.068, BLZ 39100 (Pomoč beguncem)

Poslužite se priložene položnice!

† Slovenska prosvetna zveza

Wer hätte sich noch vor wenigen Jahren vorstellen können, was wir mit Beginn der 90er Jahre an Veränderungen auf dem „alten“ Kontinent miterleben. Das auslaufende 20. Jahrhundert bringt einen Aufbruch in ganz Europa mit sich – mit neuen Hoffnungen und sicherlich auch Ängsten, jedoch auch mit neuen Chancen und Möglichkeiten. Diese zu nützen, dafür wollen wir uns im Interesse des Landes und zum Wohle seiner Bevölkerung einsetzen.

DR. CHRISTOF ZERNATTO
Landeshauptmann von Kärnten

DR. PETER AMBROZY
1. Landeshauptmannstellvertreter

MAX RÄUSCHER
Landesrat

DIPL.-ING. JÖRG FREUNSCHLAG
Landesrat

DR. JÖRG HAIDER
2. Landeshauptmannstellvertreter

HERBERT SCHILLER
Landesrat

KARIN ACHATZ
Landesrätin

Ein neues Europa aber braucht Frieden. Das schließt Begriffe wie Toleranz und Hilfsbereitschaft ein – gegenüber den Nachbarn im eigenen Dorf und den Männern, Frauen und Kindern jenseits unserer Landesgrenzen, auch wenn sie andere Sprachen sprechen und anderen Kulturen angehören. Nehmen wir gemeinsam unsere Verantwortung für unsere Mitmenschen wahr.

Namens des Landes wünschen wir allen Kärntnerinnen und Kärntnern gesegnete Weihnachten und ein glückliches neues Jahr

BOŽIČNA

PRILOGA

1991

Vsem bralkam in bralcem, članicam in člankom,
sodelavcem, prijateljem in somišljenikom želijo

prijetne
praznike
in srečno
leto 1992

Uredništvo in uprava
SLOVENSKEGA VESTNIKA

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

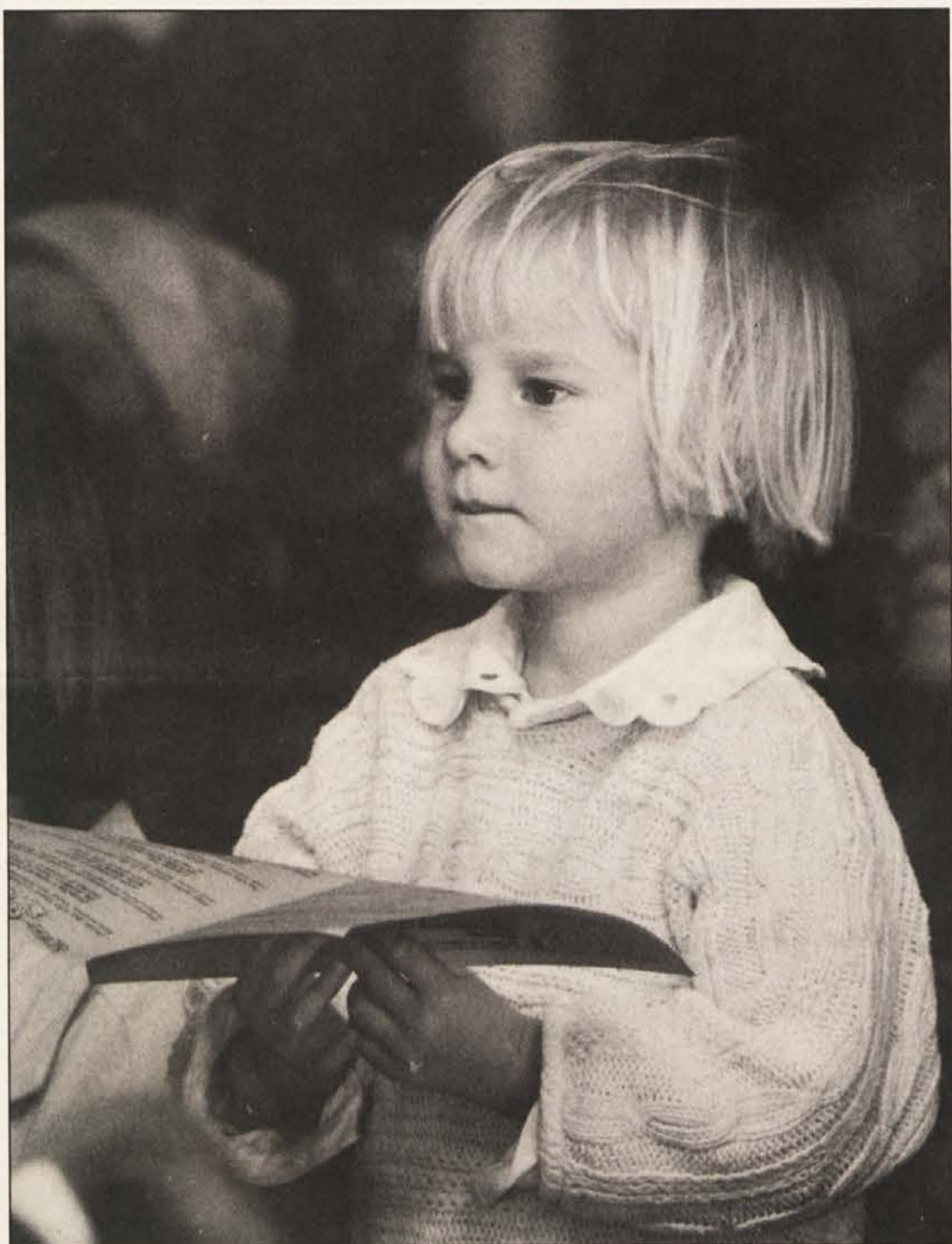
ZVEZA SLOVENSКИH ŽENA

ZVEZA SLOVENSКИH IZSELJENCEV

SLOVENSКО PLANINSKO DRUŠTVO

SLOVENSKA ŠPORTNA ZVEZA

ZVEZA SLOVENSКИH ORGANIZACIJ
NA KOROŠKEM

Prijetne praznike

in mnogo uspeha

v letu 1992

želi

DRAVA

ZALOŽBA · KNJIGARNA

CELOVEC · Paulitschgasse 5-7

☎ 0 46 3 / 55 4 64

TISKARNA

CELOVEC, Tarviserstraße 16

☎ 0 46 3 / 50 5 66

Pozdravljeni, otroci!

Se veselite počitnic?

Zimsko veselje

Popoldan je na bregu veliko otrok. Sankajo se. Kot veter se vozijo po bregu. Večkrat se zgodi, da se sanke prevrnejo. Otroci vstanejo kot sneženi možje. Navzgor pa sanke težko vlečejo. Vsi se gibljejo, zato jih tudi ne zebe.

Večji otroci se smučajo. Postavili so palice in vozijo slalom. Vsi bi radi postali dobri smučarji.

Ko se naveličajo sankanja in smučanja, se še kepajo. Šele ko se začne mračiti, grejo domov. Doma jih čakata dobra malica in čaj.

Otroci delajo sneženega moža

Mirko, Marko in Nadja se veselijo, ker močno sneži. Srečajo se na travniku in se lovijo. „Napravimo sneženega moža!“, zakliče Nadja. Mirko in Marko sta za to. Takoj začnejo z delom. Kmalu je sneženi mož gotov. Le klobuk, korenček in metla še manjkajo.

Sneženi mož je lep. Sam stoji na travniku. Še vedno sneži. Lačen zajček priskaklja. „Hm, korenček! Kako sem lačen!“ Hop! Je že njegov. Še pokuka izza drevesa. Sneženi mož stoji brez nosa osamljen v snegu.

Pečemo pecivo

Pred božičem pečemo pecivo. Pripravimo jajca in mleko. S tehtnico stehamo moko, sladkor, orehe, maslo in rozine. Z mešalnikom zmešamo testo. Vzamemo valjar in razvaljamo testo na deski. Z modeli oblikujemo kekse. Pecivo spečemo v pečici. Pečene kekse pomažemo s čokolado. Okrasimo jih z orehi.

Ste že kdaj videli božička?

Božič

V jasicah trdih
dete leži,
mirno tam spava,
v snu se smeji.
Angeli pojejo:
„Slava Bogu!“
Ljudem pa želijo
ljubezni, miru.

Tepežnica

Reš'te se,
reš'te se
zdravi in
veseli, tolsti
in debeli!
Da bi dosegli
sivo brado in
dočakali leto mlado!

Novo leto

Staro leto
šlo je spat,
spat v svoj stari,
sivi grad.
Novo leto gre
čez plan,
novo leto,
dober dan!

Iz: Otroci radi beremo, I. Zele, M Vrbinč, Mohorjeva založba

Starka zima

Šel od nas je letni čas,
naj pa gre, ne briga nas.
Kmalu spet prikimala
k nam bo starka zima.

Z njo pa prišel bode mraz,
spet bo živa naša vas,
spet se bomo smučkali,
se veselo kepali.

Tudi atej, mamica
bosta rada z nami šla,
bosta z Mojcko, Jozejem
se po bregu sankala.

Iz: Dobro jutro, sonce, Ivanka Polanc, Mohorjeva založba 1985.

Kotmara vas: občni zbor Zadruga-market

Pred kratkim je imela svoj redni občni zbor Zadruga-market Kotmara vas s poslovalnicama v Bilčovsu in Šentjanžu. O poslovanju zadruga v preteklem letu je poročal predsednik nadzornega odbora Miha Zablatnik. Zadruga je v letu 1991 povečala prodajni prostor poslovalnice v Kotmari vasi in se priključila trgovski mreži ADEG. Sedaj kupcem na skoraj 300 m² prodajne površine nudi vse prehranske proizvode in potrebščine za gospodinjstvo. Za izbiro blaga za kmetovalce je zadruga najela sosedov hlev in v njem uredila centralno skladišče za vse tri poslovalnice. Nabavila si je tudi mali tovornjak, s katerim sedaj oskrbuje svoje poslovalnice in večjim kupcem blago hitro dostavlja na dom.

Tudi pri vodstvu zadruga je prišlo do spremembe. Meseca maja je firmo zapustil poslovodja Janko Kunčič, ki je opravil težko delo ob zagonu prenovljene in povečane zadruga, zaradi obolenja na nogi pa mu težko fizično delo ni več dovoljeno. Njegovo mesto je prevzel Franci Türk iz Svetne vasi.

Direktor Zveze slovenskih zadrug dipl. trg. Joza Haber-

nik je izrazil razumevanje zveze ob začetnih težavah novoizgrajene zadruga. Krajevno poslovodstvo in odbornike pa je pozval, da morajo podvzeti ukrepe za racionalizacijo poslovanja v Bilčovsu in Šentjanžu. Treba pa je seveda izkoristiti kupni potencial na celotnem območju zadruga, torej v Kotmari vasi, Bilčovsu in Šentjanžu, da bo zadruga dosegla tolikšen promet, ki ji je za pozitivno poslovanje potreben.

V upravni odbor so bili izvoljeni: za predsednika Konrad Blajs, za podpredsednika Anton Krušič, za odbornike Villi Moschitz, Hanzi Reichmann, Franc Rulitz, Stanko Adlassnig, Emil Muri in Marjan Kunčič. Nadzorni odbor sestavljajo: Hanzi Wieser, predsednik, Miha Hafner, podpredsednik, in odborniki: Rupert Reichmann, Ivan Živkovič in Miha Zablatnik.

Po novem letu bo poslovalnica zadruga v Šentjanžu delovala dvakrat tedensko popoldne, in sicer ob torkih in petkih, bilčovska poslovalnica pa bo razširila svoj obratovalni čas od 7. do 19. ure. Izvedla bo tudi nekaj manjših racionalizacijskih investicij.

ku-mi

Še pravočasno pred velikimi cervenimi prazniki so zaključili obnovo notranjščine celovške stolnice. Obnovitvena dela so trajala dve leti, krška škofija pa ima po besedah generalnega vikarja dr. Frankla na predstavitvi za novinarje zdaj spet „slavnostno dvorano“. Blagoslovitev obnovljene stolnice je v prisotnosti velikega števila vernikov opravil krški škof dr. Egon Kapellari, ki je ob tej priložnosti govoril o „prazniku milosti“ in pri tem opozoril na razdejane cerkve in dežele na Hrvaškem. Celovška stolnica je bila zgrajena med leti 1581 in 1591 kot protestantska cerkev. V svoji 400 letni zgodovini je cerkev marsikaj prestala, med drugim tudi požar in več obnov. Slika: W. Fritz

„Zelena luč“ za industrijski park Velikovec

Pred nekaj dnevi je še slabo kazalo, sedaj pa se je stvar vendar obrnila na bolje. Po sporočilu koroškega deželnega glavarja dr. Zernatta so tako zvezni kancler dr. Vranitzky kot tudi ministri Laciña, Schüssel in Fasslabend pretekli teden podpisali pogodbo, s katero je zagotovljeno, da bo zveza prodala preko 20 hektarjev veliko parcelo blizu Velikovca, na kateri naj bi bil ustanovljen tako imenovani industrijski park. Po dograditvi naj bi ta projekt nudil nova delovna mesta za tisoč zaposlenih.

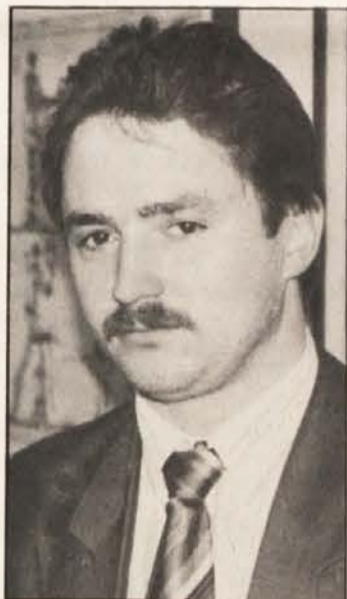
34 milijonov za turizem v Železni Kapli

Kolegij koroške deželne vlade je na predlog referenta za občine dr. Petra Ambrozyja za uresničitev turističnega koncepta v Železni Kapli namenil 34,5 milijona šilingov. Gre za drugi obrok podpore, skupni znesek vseh investicij pa bo dosegel skoraj 40 milijonov šilingov. Denar bo občina porabila za izboljšanje prenočitvenih možnosti, za pregradnjo in ureditev zdravilišča ter za sanacijo kopališča.

Stoisić: „Več sredstev za manjšine!“

Zelena parlamentarka in govornica za manjšine mag. Terezija Stoisić se je v okviru razprave o zveznem proračunu za leto 1992 v avstrijskem parlamentu odločno zavzela za zvišanje sredstev za narodnostne skupnosti s sedanjih 24 na 50 milijonov šilingov. Parlamentarka je poleg tega tudi zahtevala novo, manjšinam bolj naklonjeno politiko, manjšinam pa naj ne bi bilo treba nastopati kot prosjaki.

Stoisićeva je nadalje poudarila, da Avstrija še vedno ni priznala vseh narodnostnih skupnosti.

Novi predsednik Konrad Blajs

Pomoč otrokom iz Vukovarja

Koroška organizacija socialdemokratskih učiteljev je v preteklih tednih na koroških šolah izvedla nabirko predmetov in denarja za pomoč žrtvam vojne na Hrvaškem. Skupna vrednost zbrane je nad 100.000 šilingov. Predsednik SLÖ Herbert Würschl in namestnik deželnega glavarja dr. Peter Ambrozy sta na predajo pomoči povabila na Koroško 50 otrok iz povsem porušenega mesta Vukovar. Hrvaški otroci so obiskali tudi nekaj ljudskih šol, med njimi tudi kotmirško. Slika: W. Fritz

Delavska zbornica: od 1992 brezplačna pravna zaščita!

Ko bo Koroška delavska zbornica prihodnje leto praznovala 70. obletnico svojega obstoja, se bo javnosti predstavila mlajša kot kdajkoli. Leta 1992 pa bo postal veljaven tudi novi zakon o delavski zbornici, ki bo uskladił interesno zastopstvo delojemalcev z aktualnimi zahtevami sedanjosti, hkrati pa bo z uvedbo pravne zaščite znatno razširil ponudbo svojim članom.

Zakonska reforma bo izvedena hkrati za vse zbornice in po enakih načelih. Bistveni cilji te reforme

- večja demokracija z izboljšanim in poenostavljenim volilnim postopkom.
- pravice izvoljenih zborničnih svetnikov bodo razširili, prav tako posredno soodlo-

Predsednik Quant schnig.

čanje delojemalcev, ki spadajo v pristojnost zbornice; imeli bodo pravico do informacij, pravico vlaganja predlogov in pravico do peticij. Predsednikom, podpredsednikom ter članom prestonišča pa bodo v prihodnje lahko izglasovali nezaupnico;

- večja transparentnost preko jasnih določitev pristojnosti, preglednih proračunov in računskih zaključkov ter nedvoumnih smernic za povračilo izdatkov ter

pristojbin; mandat zborničnega svetnika ostaja častna funkcija, predsedniki prejmejo za izvrševanje svoje funkcije največ 75 odstotkov plače deželnega svetnika v isti zvezni deželi. Podpredsedniki in člani prestonišča nimajo pravice do pokojnine. Odpravnine za izvoljene funkcionarje delavske zbornice bodo odpravljene.

- večja kontrola preko zunanjih gospodarskih preglednikov in računskega

urada ter razširjene nadzorne pravice socialnega ministrstva.

Posebne pomena za člane delavske zbornice je predvsem znatna razširitev varstva pravic. Novi zakon obvezuje delavske zbornice, da svojim članom ne le svetujejo v vseh delovnih in socialno-pravnih vprašanjih, marveč da jim morajo na tem področju nuditi tudi pravno varstvo in jih zastopati pred sodiščem. Za izpolnjevanje te naloge bo prišlo do tesnega sodelovanja z Avstrijsko sindikalno zvezo. Zakonsko določilo o pravnem varstvu delojemalcev pa bo imelo tudi izjeme kot na primer, če je zahtevano pravno varstvo v neizglednem sodnem procesu.

Od danes bo vse drugače!

Ob koncu leta se kaj radi sprašujemo, ali je življeneje, ki ga živimo, po naši meri, ali pa bo treba kaj spremeniti v partnerstvu, v odnosu do naših otrok, da nas samih, do delodajalca in ne vem še kaj...

Posebno ženskam se kar dostikrat zgodi, da pridemo do zaključka: dovolj imam, od danes bom živela povsem drugače! Največji problem pri tem pa je, da se nikdar nismo naučile misliti nase in na svoje potrebe. Navajene smo se ozirati na druge, na moža, otroke, starše in sosede...

Ni torej čudno, da se ravno ob praznikih počutimo prazne, preobremenjene ali celo osamljene – tudi v krogu „najdražjih“, ki nas kaj radi preko čustev izkoriščajo, prav posebej še ob tako imenovanih „družinskih praznikih“, ko nam prepustijo vso skrb in delo s pripravami.

Poznate tale občutek: vse ste pripravile in končno sedite ob praznično pogrnjeni mizi, kar naenkrat pa vas zaradi malenkosti popade jeza in bi najraje zmetale krožnike po tleh, ker se vam to vzdušje zdi „kot iz slikani-

ce“ – zlagano in prazno? Pravzaprav bi božič raje preživeli drugače, brez stresa in obiskov, ki vas silijo, da ure in ure prebijete v kuhinji, ko vam ne preostane časa, da bi se vsaj enkrat v miru posvetile otrokom, poklepetale in se oddahnile. Čeprav za vaše potrebe veste, pa vendar prazniki vedno potekajo tako, kot si to želijo drugi člani družine.

Če smo v družini že prevzeli določeno vlogo, jo je težko spremeniti. Tudi če nam že dolgo ne ustreza več, so se je člani družine navadili,

kot je zanje že samoumeven potek praznikov, božično drevesce, darila, „praznična“ hrana, obiski sorodnikov ipd. Če hočemo to spremeniti, s tem ne bomo uspele že kar jutri... Potrebni bodo razgovori v krogu družine, treba bo „na dan z resnico“, treba bo jasno opredeliti naše nezadovoljstvo in skupaj z drugimi najti nove in bolj zadovoljive rešitve. Morda se nam bo letos posrečilo, da kako obveznost, ki smo jo doslej opravile same, prepustimo možu ali večjim otrokom! Morda letos tudi ne bomo

povabile sorodnika, ki je bil ves čas le „peto kolo“ družinskega praznika, le občasen, prazničen gost, s katerim pa niti ne vemo kaj početi.

Če vam denarnica dovoli, boste morda šle na kosilo v bližnjo gostilno, namesto da vse dopoldne kuhate, potem pa nekateri celo niso zadovoljni. Vsaka izmed vas bo v svojem konkretnem življenju zagotovo našla nekaj, kar se bo dalo spremeniti že letos, da boste tako praznike preživele za korak bliže vašim potrebam in željam!

Med nami povedano

piše dr. Štefka Vavti

Zagotovo mi boste dale prav – pred nekako dvajsetimi, tridesetimi leti ni bilo tako težko izbirati božična darila kot danes.

Vzemimo na primer otroka, ki že ima toliko igrač, da sploh več ne ve, kaj naj si želi od božička, našega dedka Mraza.

S težavami pa se srečujemo tudi na drugi ravni. V zadnjih letih so vse bolj priljubljene (že tudi pri naših najmlajših) tako imenovane kompjuterske in videoigre in – kot napovedujejo strokovnjaki – bomo na tem področju doživeli še marsikatero preseenečenje.

Nekateri izmed vas ste se zagotovo že vprašale, ali naj ustrezete želji desetletnega sina po videoigri, ali pa naj se raje spoprijazni z razočaranjem in solzami pod božičnim drevesčkom.

Mene pri teh igrah moti agresivna vsebina, saj največkrat zmaga tisti, ki uspe

PRESENEČENJE POD BOŽIČNIM DREVEŠČKOM

„uničiti“ čim večje število sovražnih bitij. Vojna zvezd in včasih celo tako imenovani tretji rajh, sta si s pomočjo kompjuterskih in televizijskih videoiger našla pot v naša stanovanja in starši se upravičeno sprašujemo: „Kam nas bo vse to privedlo?“

Pedagogi pred temi novimi tehnološkimi „igračkami“ že svarijo, kajti otroci in mladostniki pri teh igrah dostikrat ne poznajo prave mere. Nekateri sedijo pred televizorjem ali kompjuterjem ure in ure, pri tem pa pozabijo celo na biološke potrebe kot so hrana, gibanje in včasih celo spanje.

Najbolj ogroženi so meda otroci staršev, ki zaradi prezaposlenosti nimajo časa za svoje najmlajše. Nekateri so kar veseli, da imajo zdaj, ko je „v bajti“ kompjuter, vsaj svoj mir.

Po drugi strani pa se učitelji pritožujejo zaradi agresivnosti otrok v šolah. Ta pa ima svoje korenine v nesposobnosti za socialno in partnersko ravnanje. Otrok, ki ure in ure „komunicira“ le s televizijskim aparatom, se pač ne bo privadil na socialne odnose. Navajen je pritisniti na gumb in obvladati igro, ne pa se soočiti z drugim, s človekom, ki ne deluje avtomatsko, ki ima povsem drugačne potrebe.

Pred tridesetimi leti smo se še veselile dobre knjige ali punčke pod božičnim drevesčkom. Kaj niso bili to (za naše starše) „zlati časi“?

Izzarevanje in osebnost

Ali veste, kaj pri drugem zbuditi zanimanje za nas? Odkod imamo vse to, kar nas napravi močne, zanimive? Nam je to položeno že v zibelko? Je to lepota? Kaj „osvetli“ našo osebnost in kaj nas v očeh drugih napravi za „sive miši“?

Zagotovo ste že kdaj slišale, da je nekdo za nekoga dejal, da ima v sebi nekaj posebnega, očarljivega, da je pač prava osebnost.

Če bi ta fenomen morale opisati, ne bi vedele, kako. Kaj je torej osebnost? Zadovoljivega odgovora oziroma definicije ni najti v strokovnih knjigah. Je to karakter, temperament, ravnanje, so to izkušnje, ki smo si jih pridobili v življenju? Pri nekaterih opazamo „osebnost“ v očeh, ki živo gledajo v svet, so odprte, radovedne. Že pri otrocih je v očeh najti „življenje“, in to največkrat prav pri tistih, ki niso najbolj „pridni“ in „prilagojeni“. Svoje glavi so, po živcih nam skačejo, in vendar imajo v sebi določen čar, pravimo, da so pač (še) prave osebnosti.

V nekem slovarju piše, da je osebnost vse tisto, kar je na človeku individualnega, močnega. To ni zunanja lepota, temveč notranje jedro.

Psihologi pravijo, da ima vsakdo izmed nas že od roj-

stva dve težnji: prva nas sili, da živimo to, kar je v nas, druga pa, da prevzemamo vloge in naloge, ki nam jih naprtijo drugi, da se prilagajamo družbi. Vsakdo, ki preveč prevzame od drugih, postopno začne potlačevati sebe in svoje sile in v svojem bistvu postaja vse bolj nesrečen, ker nima možnosti, da bi izživiljal sebe. Človek, ki je „prava osebnost“, uspe tudi navzven živeti to, kar v bistvu je, ni zatajil svoje prvinskosti.

Večina izmed nas nosi neke vrste masko, ki nas po eni strani sicer varuje pred „krutostjo“ sočloveka, po drugi pa nas omejuje pri spoznavanju in izživiljanju svoje osebnosti. Nekateri bralke so morda prepričane, da osebnost lahko kupijo z lepo in dragoceno obleko ali pa z raznimi kozmetičnimi pripomočki. Žal temu ni tako!

Vendar pa vam ni treba obupati, kajti psihologi imajo nekaj nasvetov, kako boste izžarevale svojo osebnost. Najti je treba, tako pravijo, spet svoje jedro, delajte in izražajte torej tisto, kar vas res veseli, in se ne skrivajte za predstavami drugih. Pokažite svoje občutke, ljubezen in veselje, vendar tudi jezo, razočaranje, strah in žalost – tako boste živele sebe in našle svojo osebnost.

Kako naprej v športu

dr. Ludvik Druml

Tako bi lahko označili letni programski sestanek, ki ga je sklicala Športna zveza Slovenije v Ljubljani. Udeležili so se ga Zveza Slovencev na Madžarskem, Združenje slovenskih športnih društev iz Italije in Slovenska športna zveza iz Celovca.

Vsi navzoči športni funkcionarji in delavci so ugotovili, da šport pridobiva v splošnem družbenem dogajanju vedno večji pomen. Žal tega politične strukture narodnostnih manjšin ne upoštevajo v zadostni meri. Razlogov za navedeno stanje je več, verjetno pa je glavni ta, da so se slovenske manjšine znašle pod zgodovinsko pogojenim raznarodovalnim pritiskom. To je privedlo do tega, da se je znotraj manjšin razvijala in podpirala samo dejavnost, ki je služila na prvi pogled neposredni zaščiti jezika.

Politiki in tudi športni delavci se morajo zavedati, da je šport velikega pomena za našo mladino in seveda posreduje tudi za našo narodno, politiko in kulturno delovanje, saj se brez mladine kulturno delovanje oz. obstoj manjšine ne more uspešno razvijati.

Zato so si zbrani športni funkcionarji in delavci na programskem sestanku za naslednja leta zastavili cilj: Priboriti športu pomen, ki mu v splošnem družbenem življenju tudi pripada.

Vsi funkcionarji so izrazili upanje, da bodo politiki v zamejstvu, v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, to uvideli.

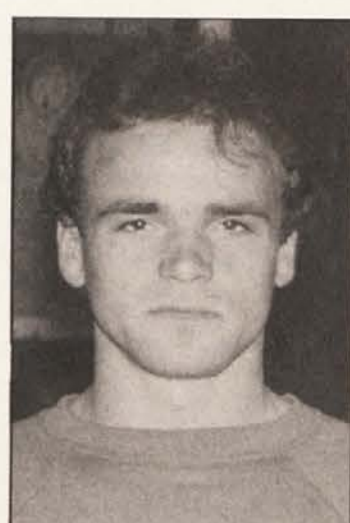
Anni Müller-Klemenjak

Milan Oraže

Peter Wrolich

Milan Hribernik

Naši športniki leta 1991

Spet je minilo leto – športni novinarji slovenskih medijev na Koroškem (Slovenski oddelek ORF, Naš tednik in Slovenski vestnik) pa smo izbrali športnico in športnike leta 1991. Tokrat je bila odločitev precej težka, tako da smo se odločili, da uspešne športnike ne bomo razvrstili po mestih, marveč prvič razglasili več športnikov za najboljše, saj je vsak od njih dosegel v svoji panogi izredne uspehe. Zato smo Anni Müller-Klemenjak, Milana Oražeta, Petra Wrolicha in Milana Hribernika postavili skupaj na najvišjo stopničko. Med ekipami pa sta bila najvišje ocenjena SAK in ŠK Dob. Vsi – tako posamezniki kot ekipe – so v letu 1991 postavili nove mejnike v slovenskem športu na Koroškem.

Piše Ivan Lukan

Anni Müller-Klemenjak, v zadnjih letih konstantno med prvimi pri izbiri najboljših slovenskih sportnic in športnikov, je tudi letos zaslužno postala najboljša slovenska športnica. Tokrat pa je celo dohitela svoje moške sotekmece za naslov najboljšega športnika. L. 1991 ji je ponovno uspelo osvojiti naslov avstrijske prvakinje na

dolgi tekaški progi, uspešno leto pa je dopolnila z odličnimi nastopi tudi na mednarodnih tekmovanjih.

Najbolj bleščeči zvezdi na slovenskem športnem nebu pa sta brez dvoma nogometaš-vratar Milan Oraže in kolesar Peter Wrolich: Milan Oraže, absolvent izvrstne vratarske šola Ljubiše Dalanovića, je s svojim prestopom od SAK k prvoligašu FC Tirol začel strmo kariero, katere višek še zdaleč ni dosežen.

Mladega in vnetega športnika iz Sel sedaj ne pozna samo avstrijska športna javnost, s svojimi nastopi v tekmah za evropski nogometni pokal, zadnja je bila v Liverpoolu, je postal znan po vsej Evropi.

Svojo strmo kariero je v letu 1991 nadaljeval tudi mladi dijak slovenske gimnazije, kolesar Peter Wrolich. Poleg številnih zmag na avstrijskih prvenstvih v različnih kategorijah je mladi kolesar iz Loč prvič nastopil na svetovnem prvenstvu juniorjev v ZDA in kot najboljši avstrijski tekmovalac dosegel 11. mesto. Uspeh, ki ga doslej ni dosegel še nobeden Korošec.

„Evropsko formo“ je v letu 1991 obdržal tudi karateist Milan Hribernik z Radiš. Svoje odlične nastope na nacionalnih in mednarodnih tekmovanjih je kronal z

naslovom evropskega prvaka v semi-karateju. Poleg tega Milan zagotavlja tudi nadaljno generacijo odličnih karateistov.

Trener leta

Jože Fera

Prvič doslej smo športni novinarji v izbiri športnikov leta vključili tudi „kategorijo“ trenerja leta: za leto 1991 je ta naslov osvojil trener uspešnih nogometašev iz Železne Kaple, ki so letos postali prvaki in se povzpeli v spodnjo ligo-vzhod, v kateri so po jesenskem delu prvenstva izvrstni četrti. Jože Fera pa ni bil uspešen le v Železni Kapli: v trenerski karieri so njegova moštva že trikrat osvojila prvenstva: dvakrat Selani, enkrat Kamen.

Pri moštvih SAK in Dob

Odbojkarji Športnega kluba Dob/Aich so kot novinec v regionalni ligi dosegli senzacionalen uspeh: ekipa trenerja Branka Goloba z odličnima slovenskima legionarjema Bojanom Mlakarjem in Borisom Skudnikom je pred vstopom v najvišjo avstrijsko ligo. V 14 nastopih so kar 13-krat zmagali in z veliko prednostjo osvojili prvo mesto in s tem kvalifikacijo za vstop v najvišjo zvezno ligo. V pokalnem tekmovanju pa so po zmagi nad Mürzzuschlagom dosegli četrto kolo in so tako

Odločitev o najboljših ekipah v letu 1991 ni bila težka: zlato tako za nogometaše Slovenskega atletskega kluba kot odbojkarje Doba. Obe moštvi sta bili v letu 1991 razred zase; – nogometaši so postali jesenski prvaki, odbojkarji pa celo prvaki v regionalni ligi-vzhod.

med osmimi najboljšimi moštvi v Avstriji.

Izredna je tudi serija SAK: v jesenskem delu nogometnega prvenstva v najvišji koroški ligi je ekipa okrog trenerja dr. Ivana Ramšaka in kapetana Miha Kreutzja neporažena osvojila naslov jesenskega in zimskega prva-

ka. Leto 1992 pa naj bi končno prineslo tudi osvojitve naslova koroškega prvaka, katerega so letos le za las zgrešili.

Bron pa si letos delita šahovsko moštvo Slovenske športne zveze in košarkarji slovenske gimnazije. Šahisti okrog sekcijskega vodje Ivana Lukana so tako v koro-

škem prvenstvu kot tudi v pokalnem tekmovanju dosegli izredne uspehe. V pokalu so se uvrstili med najboljših 16 moštev na Koroškem, v prvenstvu pa imajo vse možnosti za podvig v koroško ligo. Mladi košarkarji, dijaki ZG in ZRG za Slovence v Celovcu, ki jih trenira prof. Anton Malle, pa so letos ponovno postali koroški šolarski prvaki za višjo stopnjo srednjih šol. Vsem ekipam, trenerjem in odgovornim naše četitke in veliko uspeha za prihodnost!

Nogometaši Slovenskega atletskega kluba (zgoraj) in odbojkarji ŠK Dob (desno) so leto 1991 zaključili z izrednimi uspehi: SAK je postal jesenski in zimski prvak v koroški ligi, Dobljani pa prvaki v regionalni ligi-vzhod z vsemi možnostmi za vstop v najvišjo avstrijsko ligo.

Občni zbor dunajskih študentov

Z močnim zagonom v novo obdobje

Kljub „neugodnemu“ (vsaj za vraževerne in pesimiste) terminu (petek, 13. december!) je občni zbor Kluba slovenskih študentov in študentk na Dunaju potekal v običajnem okviru in se naposled uspešno zaključil (in s pijačo zalil, kot se to pač študentom spodobi...).

O slabih vesteh z občnega zbora – kljub nekaterim pesimističnim spekulacijam na začetku zimskega semestra – ne moremo poročati. Finančna situacija se je zaenkrat uravnovesila. Klub je zaključil z 20.000 šilingi prihranka, tekoči stroški in dolgovi so odplačani, nevarnosti, da bi zgubil prostore, zaenkrat ni. Novi predsednik KSSŠ/D Joži Wutte je v pogovoru za SV izjavil, da je glavni delovni cilj novega odbora zagotoviti financiranje organizacije pretežno z lastnimi sredstvi in podporami od avstrijskih organov in inštitucij ter se tako rešiti odvisnosti od – v trenutnih razmerah negotove – materialne pomoči iz Slovenije.

Senzacionalna je prav gotovo sprememba statusa, ki je bila sprejeta na občnem zboru. Klub slovenskih študentov in študentk na Dunaju je s tem odprl vrata (do zdaj nesprejetim in v praksi dobrovoljno toleriranim) kolegicam in kolegom iz Slovenije ter tudi nemško govorečim Avstrijcem. Zadnji lahko dosežejo status izrednih članov, z vsaj pasivnim znanjem slovenščine (klub bo spet pripravil jezikovni tečaj!) pa lahko pridobijo status rednih članov. KSSŠ/D je s tem postal tako rekoč prva tradi-

cionalna manjšinska organizacija, ki je sama stopila v interetnični in medkulturni organizacijski okvir.

Nekoliko razburjenja in razprave je sprožil predlog, da naj bi bilo načelo antifazišma črtano iz klubskih pravil ali pa dopolnjeno z načelom antikomunizma. Predlog je podalo manjšine število novih članov iz Slovenije in ga utemeljilo z zlorabo tega pojma od nekdanjih komunističnih režimov v vzhodni Evropi in Jugoslaviji.

Velika večina se je naposled odločila v prid antifazištni usmeritvi KSSŠ/D, saj je antifazišizem med koroškimi Slovenci (ne glede na politične usmeritve) nesporen, in je končno tudi temelj avstrijske ustave. Večina je tudi menila, da komunizem (kljub svojim negativnim izrastkom) ni mogoče enačiti s fašizmom, ki je zgrešen v svoji ideji.

Stari odbor je bil soglasno razrešen. Latinist in slavist Joži Wutte je bil izvoljen za novega predsednika. Sestav novega odbora: Tanja Koren (podpredsednica), Magda Sereinig (glavna tajnica), Uši Sereinig (tajnica), Martin Koren (blagajnik), Sonja Sticker (kulturna referentka), Nada Zerzer (časnikarska referentka), Toni Samonig (športni referent), Christine Gröblacher (knjižničarka), Marjan Gabriel (urednik Punta), Joza Picej (pravni referent), Klaus Einspieler (vodja krožka za versko izobraževanje), Herbert Rulitz (računalniški referent in pivotekar), Emica Wutte in Karli Hren.

I. Sch.

Predsednik SPD „Radiše“ Tomaž Ogris s svojimi najbližjimi sodelavci.

SPD „Radiše“ odprto vsem občanom

V nabito polni klubski sobi kulturnega doma na Radišah je preteklo soboto potekal občni zbor Slovenskega prosvetnega društva „Radiše“. Predsednik Tomaž Ogris je pozdravil okrog 60 društvenih članov, posebej pa še podpredsednika Slovenske prosvetne zveze Hanzija Weissa in domačina, tajnika Krščanske kulturne zveze Nužija Tolmaierja.

V svojem poročilu je Ogris delo društva ocenil pozitivno. Posebno je izpostavil nesebično delo odbornikov, vodij posameznih skupin in vseh članov. Zahvalil se je vodjem društvenih skupin: Stanku Wrulichu (mešani pevski zbor), Janku Tolmaierju (oddelek glasbene šole), Nužiju Lampichlerju (Radiški fantje), Tatjani Tolmaier in Heidi Lampichler (otročka in mladinska skupina), Milanu Hribniku (športna skupina) in Mariji Woschitz (ženska gimnastika). Posebej je še izpostavil delo Mici Pichler (postrežba in točilna miza) in Ani Tolmaier, ki skrbi za upravo in čistočo kulturnega doma. V svojo zahvalo pa je vključil tudi SPZ, ki kot lastnica letno prispeva približno 46.000 šil. za vzdrževanje kulturnega doma. Omenil pa je tudi dobro sodelovanje s KKZ, ki je letos v počitnicah spet organizirala seminar za mladinsko igralsko skupino. Pričakovati je, da bo v prihodnje del stroškov za vzdrževanje (verjetno 30.000 šil. letno) prispevala občina Žrelec. Samokritično pa je predsednik opozoril na to, da „mnogokrat po nepotrebnem delamo sami sebi težave“. Te izhajajo iz nepotrebnih konkurenčnih situacij med posameznimi društvenimi skupinami.

Zelo podrobno poročilo je podal tajnik Andrej Lampichler. Društveniki so posebno ponosni na nov društveni časopis „Naša vas“, ki ga razpošiljajo po vsej občini Žrelec. Časopis obvešča občane o delovanju daleč najaktivnejšega društva v občini, kar posebno dokazuje 107 prireditev in akcij. Sem pa tja pa se bo morala zvišati predvsem kakovost prireditev, ki naj ne bi trpela zaradi številčnosti. Ob tem se mnogokrat zastavlja neresljivo vprašanje, katero prireditev ali akcijo naj društvo črta iz letnega sporeda. Nato je detajlirano poročal o dejavnostih posameznih skupin. Omenil je športno skupino, ki je pod vodstvom Milana Hribnika dosegla uspehe na evropski, državni in deželni ravni. Nadalje je še posebej izpostavil „Likovno kolonijo Vuzenica“, ki je bila letos na Radišah, in partnerstvo s slovensko gimnazijo. Društvo ima okrog 120 članov. Točno število ni znano, ker pobiranje članarine se ni bilo zaključeno. Društvenih sej pa je bilo v preteklih dveh letih 16. Po mnenju tajnika pa se bo morala izboljšati komunikacija med posameznimi skupinami in odborniki.

„Inačični minister“ Milan Hribnik je postregel z razveselji-

vimi podatki, da je finančni promet v zadnjih dveh letih znašal okoli 400.000 šil., kljub nekaterim investicijam pa je v društvu blagajni še vedno nekaj rezerve. Ludvik Ogris je kot kot preglednik računov predlagal razrešnico blagajniku in celotnemu odboru, kar so navzoči soglasno sprejeli. Člani so soglasno potrdili tudi predlog za novi odbor, ki se je glasil takole:

predsednik: Tomaž Ogris (Nužej Wieser); tajnik: Andrej Lampichler (Maria Woschitz); blagajnik: Šimi Ogris (Milan Hribnik); odborniki: Ani Tolmaier, Daniel Wrulich, Mici Pichler, Hanes Tolmaier. Pregledovalca računov: Ludvik Ogris in Folti Tolmaier.

Na tem občnem zboru so člani sprejeli tudi nova, sodobna pravila, ki odboru dovoljujejo tudi vključevanje nemško govorečih članov. V novih pravilih tudi ni več izrecno zapisano članstvo v SPZ. Kot je povedal predsednik, pa društvo ne namerava spreminjati članstva, saj je dobro sodelovalo z obema kulturnima organizacijama, kar sta v zahvalnih besedah potrdila tudi Hanzij Weiss in Nužij Tolmaier.

Franci Walter

Narodni dan v Ljubljani

V petek, 20. decembra ob 19. uri se bo v ljubljanski Hali Tivoli začela doslej nedvomno največja narodnozabavna prireditev pod naslovom Narodni dan. Pripravlja jo zunajparlamentarna Napredna narodna stranka. K sodelovanju je pritegnila vse zvezde s področja slovenske zabavne in narodnozabavne glasbe. Nastopilo bo preko štirideset pevcov, igralcev in ansamblov, med njimi tudi na Koroškem poznani Stanka Kovačič, Edvin Fliser Kvintet Vilija Petriča, Ansambel Štirje kovači, Stoparji in drugi. V programu bo tudi doslej največja modna revija slovenskih butikov, modnih ustvarjalcev, trgovcev in podjetnikov. Spored bodo povezali televizijski in radijski napovedovalci. Ob vsem tem spektaklu pa bo poskrbljeno seveda tudi za domačo hrano in pijačo ter za nakup spominskih daril, kaset ipd.

Librografica Trst 1991

Od 30. novembra do 8. decembra je bil na Razstavišču v Trstu knjižni sejem „Librografica“, na katerem so bile zastopane založbe iz prostora Alpe-Jadran. Tudi založba Mohorjeva je predstavila svoje novejšje knjižne izdaje, največ zanimanja pa je bilo že kar ob odprtju razstave za umetniške knjige Valentina Omana, Franza Wiegeleja in „Die Kärtner Seele“, mnogo povpraševanja pa je tudi za večjezični umetniški koledar „Umetnost s Koroškega“ za leto 1992. Razstavo v Trstu je sprejemal pester kulturni program, republika Hrvaška pa je predstavila pretresljiv prikaz mednarodnih spopadov na njenem ozemlju.

Kaj je multikulturalnost?

Poziv avstrijskim šolam za sodelovanje

Avstrijski kulturni servis in zvezno ministrstvo za pouk in umetnost nadaljujeta akcijo DOG Denken-Organisieren-Gestalten (Misliti-organizirati-oblikovati), težišče v tem šolskem letu pa je multikulturalnost.

Cilj akcije je, da se dijaki teoretično in praktično seznanijo s pomenom multikulturalnosti ter da postanejo bolj senzibilni, ko se srečujejo s kulturno mnogolikostjo. Dijaki pa naj bi ob problematični obravnavi te teme upoštevali tudi zgodovinski, politični, ekonomski in specifično skupinski vidik multikulturalnosti, odgovorili na vprašanje, ali je multikulturalnost obogatitev ali nov konfliktni potencial za družbo, tema pa naj bi jih privedla tudi do poglobljene razprave o večjezičnosti, o jezikih manjšin, o narečjih, vanjo pa naj bi vključili tudi vprašanje beguncev, kolonializem, neokolonializem itd.

Organizatorja akcije pozivata vse avstrijske šole k sodelovanju, projektne predloge oz. ideje pa naj najkasneje do 31. januarja 1992 pošljejo na naslov: Österreichischer Kultur-Service, Stiftgasse 6, 1070 Wien/Dunaj.

Strokovna žirija bo izbrala 50 najzanimivejših in najbolj inovativnih predlogov ter njihovo uresničitev podprla s primernimi finančnimi sredstvi. Za strokovno-vsebinsko svetovanje pri organizaciji, izvedbi ter predstavitvi projektov bo poskrbel Avstrijski kulturni servis, marca prihodnjega leta pa je predviden koordinacijski seminar za vodje izbranih projektov. Projekte naj bi realizirali v poletnem semestru 1992.

Podrobnejše informacije posredujejo na telefonski številki 0222-5235781/22 ali 23 od ponedeljka do četrtega od 8. do 12. ure.

ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ NA KOROŠKEM

OBVEŠČA, da bo

REDNI OBČNI ZBOR

v soboto, 18. januarja 1992, s pričetkom ob 9.30 uri v konferenčni dvorani Delavske zbornice v Celovcu, Bahnhofplatz 3, v 1. nadstropju.

DNEVNI RED:

1. ugotovitev sklepčnosti in pozdrav častnih gostov
2. izvolitev zapisničarja in dveh overiteljev zapisnika
3. pozdravne besede gostov
4. poročilo predsednika dipl. ing. Feliksa Wieserja
5. poročilo tajnika dr. Marjana Sturma
6. diskusija o poročilih predsednika in tajnika
7. sprememba pravil Zveze slovenskih organizacij
8. poročilo predsednika Nadzornega odbora Lipeja Kolenika
9. razrešnica staremu odboru
10. volitve
11. sprejetje izjav, resolucij idr.
12. zaključek občnega zbora

Delegatke in delegati bodo prejeli/i delegatske izkaznice, ki po pravilih ZSO niso prenosne na druge osebe.

						GOZDNA VZPENJALKA, KI SE OVIJA OKROG DREVES	SLIKARSKA DEŠČICA, PALETA	NAROČNICA, PREDPLAČNICA	DOBRA ČLOVEŠKA LASTNOST	KAČEVELIKANKE, UDAVI	VLAK ZA PREVOZ AVTOMOBILOV		
						ZGRADBA							
						HINKO NUČIČ							
						VREDNOSTNI PAPIRJI				GOSPODARSKA DEJAVNOST			
TRGOVSKO IN PRISTANIŠKO MESTO OB BALTSKEM MORJU NA POLJSKEM	KRIVULJA NEBESNEGA TELESA	IZUMITELJ LADIJSKEGA VIJAKA	DUŠEVNO STANJE, NEUGODJA, NEMOČI	PALESTINA PRED NASELITVIJO IZRAELCEV	DEL NOGE	SATIRIK BUCHWALD						ZBIRKA PODATKOV O PREDNIKIH	ITALIJANSKA LUKA OB JADRANU
PREVISNI DEL STRME GORE													NASILNO VDRETJE NPR. VOJSKE
ŠALJIV IZRAZ ZA ČEVLJARJA							SESTAVIL JOŽE PETELIN	ENAKI ČRKI DUHOVŠČINA		STAR INDIJANSKI NAROD			IME HRVAŠKE PEVKES KOS
ŽGANA PIJAČA IZ PELINA							ZLATO JABOLKO						VRSTA SADJA
							DEL KMEČKEGA VOZA						RASTLIN. POGANJEK
ŠVEDSKA REKA (IZ ČRK: AINSS)							PIVO ST. SLOVANOV		ČETRTO STARORIMSKI CESAR				TONE NOVAK
							NATAŠA DOLENC						ZALOŽBA OBZORJA
ZLIVANJE TEKOČIH VODA													KEMIJSKI ZNAK ZA NATRIJ
VRSTA TISKARSKEGA STROJA										MLEČNA BELJAKOVINA			
										GLINA, ILOVICA			

Novoletna nagradna križanka za odrasle

Dragi ugankarji!

Tudi letos objavljamo v biožični prilogi kar dve nagradni križanki Slovenskega vestnika; - eno za odrasle,

drugo pa za najmlajše bralce našega lista do 12 let.

Trem odraslim in trem mlajšim, ki nam bodo poslali pravilno rešitev Novoletne nagradne križanke za odrasle,

oziroma Zlogovnega magičnega lika za naše najmlajše bomo izžrebali lepe nagrade - slovenske knjige, gramofonske plošče in kasete. Sodelovanje je čisto enostavno: najprej seveda pravilno rešite križanko, nato pa rešitev pošljete najkasneje do petka, 17. januarja 1992 na naslov: Slovenski vestnik, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt. Pripisite pa tudi: „Nagradna križanka“.

Tako nam preostane le še, da vam zaželimo mnogo uspeha pri reševanju!

Zlogovni magični lik za naše najmlajše

S pomočjo spodnjih opisov ugani besede in jih vpiši v lik. Vsako besedo vpiši dvakrat, enkrat vodoravno in drugič navpično. V vsako polje vpiši po en zlog.

- večja mera za tekočine, sto litrov
- industrijska rastlina, katere liste posušijo in drobno narežejo za izdelovanje cigaret
- pega, maroga (iz črk besede SALI)
- priprava za merjenje temperature, toplomer
- ime slovanskega kneza iz sedmega stoletja, ki je vodil močno plemensko zvezo, v kateri smo bili tudi Slovenci
- molzni organ pri kravi ali kozi

Jože Petelin

1	2	3	4
2		5	
3	5	6	
4			

intrade

proizvodna in trgovska družba

Paradeisergasse 9/II
9020 Celovec, tel. 0 46 3 / 57 0 88-0

*želi svojim poslovnim prijateljem
vesele praznike
in uspeha polno leto 1992*

*Frohe Weihnachten
und ein erfolgreiches
Jahr 1992*

*Vesele božične praznike
in srečno novo leto 1992*

LAbg. Bgm.

Josef Pfeifer

župan občine Dobrla vas,
poslanec koroškega
deželnega zbora

Janko Pajank,
župan, Pliberk

*Vesele praznike
in srečno novo leto
želi
vsem odjemalcem*

TRGOVINA
SPAR

Kušej

- ŠMIHEL
- PLIBERK
- LABOT

*Vesele božične praznike
ter srečno in uspešno
novo leto želi
vsem občanom,
prijateljem in gostom*

*Ein frohes Fest wünscht
den Freunden der Markt-
gemeinde Eisenkappel/Vellach,
insbesondere aber auch den
Gästen unseres Kurbades*

Bürgermeister
Dr. Dieter Haller

Gostišče - Pension

WUTTE

Vesele ob Zablatniškem jezeru

*Želi vesele praznike
in srečno novo leto
ter se priporoča za
vse gostinske usluge*

Albert Sadjak

župan
občine Globasnica

*Prijateljem tržne občine
Železna Kapla/Bela,
še posebej pa gostom
našega zdravilišča,
želi vesele praznike*

župan
dr. Dieter Haller

HAGO

Trgovska družba z o. j.
Handelsgesellschaft m. b. H.
8.-Mai-Straße 47/II
9020 Klagenfurt/Celovec

*Želi vsem
poslovnim partnerjem
uspešno novo leto*

*Wünscht allen
Geschäftspartnern
ein erfolgreiches
und gutes
neues Jahr*

Srečno novo leto 1992

*želi svojim potnikom,
izletnikom in dopustnikom
ter vsem znancem in prijateljem*

Turistična agencija

SOMMEREGERGER

Walter von der Vogelweideplatz 3,
Celovec – telefon: 0463 / 37000

GRADBENO PODJETJE

HOCH-TIEFBAU-BAUSTOFFE

**BEGUSCH
BAU**

Bistrica v Rožu,
☎ 0 42 28 / 22 26

Franz Begusch Ges.m.b.H.

Celovec, Wiegelegasse 20, ☎ 0 46 3 / 22 7 70

želi vsem naročnikom in poslovnim prijateljem
prijetne božične praznike ter uspešno novo leto

Vesel božič
in srečno novo leto
vsem gostom
in prijateljem naše hiše

Vsem slovenskim rojakom
tu in onstran meje,
želi vesele praznike
ter srečno novo leto

Dr. Franci Serajnik

odvetnik
Wiesbadener Str. 3, Celovec
tel. (04 63) 516 330, fax 51 43 24

Vesele praznike in srečno novo leto 1992!

HOTEL - RESTAVRACIJA
BREZNIK
PLIBERK - BLEIBURG

**Dr.
Miran Zwitter**

ODVETNIK

9020 Celovec
Tel. 0 46 3 / 50 5 40

Vsem delavcem in prijateljem prijetne praznike
in obilo sreče v novem letu želi

**MIZARSTVO
ZABLATNIK**

BILČOVS ☎ (0 42 28) 29 83

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
vsem svojim članom, kupcem in prijateljem

ZADRUGA-MARKET

PLIBERK s poslovalnicama v
Šmihelu in Žvabeku

C A R I M P E X

EXPORT - IMPORT - TRANSIT - GESELLSCHAFT m.b.H.

Carmetall

CARRIGO

CARFEMA

9020 Klagenfurt/Celovec, Sonnengasse 13 · Tel. (04 63) 46 8 01 / 0-5

METALLBEARBEITUNG KOVINSKA OBDELAVA

HANDEL TRGOVINA
MIT WAREN ALLER ART Z.BLAGOM VSEH VRST

IMPORT-EXPORT UVOZ-IZVOZ

CONSULTING INGENIRING SVETOVANJE INŽENIRING

IMP METALL-CHEMIE

Produktions- und Handelsges. m. b. H.

A-9184 ŠENTJAKOB V ROŽU / ST. JAKOB IM ROSENTAL

☎ (0 42 53) 25 44
Fax (0 42 53) 548

NAŠIM POSLOVNIM PRIJATELJEM ŽELIMO

Vesele praznike
in
uspeha polno
leto 1992!

Hiša srečanja
Vaš hotel v centru
trga Železna Kapla

Haus der Begegnung
Ihr Hotel im Zentrum
von Eisenkappel

Vsem stalnim in
zvestim gostom se
zahvaljujemo za obisk
in jim želimo srečno
novo leto 1992!

A-9135 Eisenkappel
Zelezna Kapla

Wir danken allen
Gästen für ihren
Besuch und wünschen
ein glückliches
Jahr 1992!

želi prijetne praznike
in srečno novo leto!

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi

ALPETOUR

Spedition - Transport-Ges.m.b.H.
Spedicijsko-transportna družba z o. j.

A-9150 Bleiburg / Pliberk

Prijetne praznike in
srečno novo leto

želi **TOVARNA**

ELAN SKI
Fürnitz-Brnca

Vesele božične praznike in
uspešno novo leto želijo

družine RUTAR
družine SIENČNIK

- DOBRLA VAS
- KLOPINJSKO JEZERO
- ŽITARA VAS
- RUTAR LIDO

RUTAR
EBERNDORF • VILLACH • ST. VEIT
CENTER

Vesele božične praznike
in srečno novo leto želi

KONUS
EXPORT - IMPORT

Konus, proizvodna in trgovska dejavnost, Pliberk
Konus, Produktions- und Handelsgesellschaft, Bleiburg

A-9150 BLEIBURG, Völkermarkterstr. 11 ☎ (0 42 35) 36 50

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi

INTERMERCATOR ŠENTJANŽ
ST. JOHANN

in ponuja nova delovna mesta za ženske
Pisarna/Büro: Celovec/Klagenfurt · ☎ (04 63) 51 62 62

Krojaštvo

WEISS

vesel božič
in srečno
novo leto

Spitalgasse 12
9020 Celovec
Telefon 0 463 / 51 37-52

Vesele božične praznike in
srečno novo leto
vsem poslovnim partnerjem

BREIMPEX
Handelsgesellschaft m.b.H.
& Co KG
IMPORT-EXPORT-TRANZIT

**CHRISTIAN
BREZNIK**

Poslevodeči družabnik
CELOVEC
Völkermarkter Straße 99
Telefon (04 63) 31 670
Telefax 31 670 16
Telex 422228

Vesel boži
in srečno novo leto 1992

želi

šolska skupnost

Zvezne gimnazije

in
**Zvezne realne gimnazije
za Slovence**
v Celovcu

**KARNTNER
LAND-EI**

Handelsgesellschaft m.b.H.
Trgovska družba z o.j.

A-9020 Klagenfurt/Celovec, Siebenhügelstraße 75
telefon (0 46 3) 23 4 06
od 1. 1. 1992 nov naslov:
A-9020 Klagenfurt/Celovec, Brennereistraße 29
telefon (0 46 3) 30 12 00, fax (0 46 3) 30 12 00,
telex (0 46 3) 422 897

Vesel božič in
srečno leto 1992!

BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ
TER ZADOVOLJNO
LETO 1992

**NORA
REPRO
DRUCK**
A-9020 KLAGENFURT
CELOVEC
LINSENGASSE 59
TEL 0 463 / 53 2 65-0
FAX 0 463 / 550 595

Vsem cenjenim odjemalcem, znancem in prijateljem
želi vesele božične praznike in srečno novo leto

ADEG-KAUFHAUS TRGOVINA OGRIS-MARTIČ

BILČOVŠ, ☎ 0 42 28 / 22 51

Vsem prijateljem in odjemalcem se zahvaljujemo
za zaupanje in sodelovanje
Želimo Vam prijetne božične praznike
in uspešno novo leto

Prijetne praznike
in srečno novo leto

dr. Valentin Kaki
odvetnik

8.-Mai-Straße 2/1
9020 Celovec
0 46 3 / 56 80

HOLZBAU GASSER

9072 LUDMANNSDORF 26
TELEFON (0 42 28) 22 19
TELEFAX (0 42 28) 27 50

Holzindustrie

Möbelerzeugung Ges.m.b.H. & Co. KG.

Sittersdorf - Žitara vas

Žitara vas 42
9133 Miklavčevo / Miklauzhof
☎ 0 42 37 / 25 25-0

Proizvodnja
in prodaja
pohištva:

dnevne sobe
spalnice
otroške sobe
kosovno pohištvo
mize in stoli
kuhinje
izdelava po posebnem naročilu

Celotni program je izdelan v visoki kvaliteti.
Obiščite nas,
in gotovo boste našli primeren izdelek v prodajalnah IPH.

Se priporočamo in Vam želimo
vesele božične praznike
in srečno novo leto.

Vesele božične praznike
in srečno novo leto

želita

**Enotna lista
z občinskimi odborniki**

predsednik: Andrej Wakounig
vodja tajništva: Bernard Sadovnik

in Skupnost južokoroških kmetov

zb. sv. Janko Zwitter
zb. sv. dipl. inž. Štefan Domej

SLOVENSKO
PROSVETNO
DRUŠTVO

BOROVlje

želi svojim članom in prijateljem
vesele božične praznike
ter srečno novo leto

Zadovoljne božične praznike in srečno novo leto želi

Mihael Antonič

TRGOVINA
HOTEL

Reka pri Šentjakobu v Rožu

Vesel božič in srečno
novo leto želi

GOSTIŠČE
JUENA

Globasnica, tel 0 42 30 / 271

Vsem rednim in
podpornim
članom, vsem
prijateljem in
znancem
želi vesele božične
praznike in srečno,
zdravo in veselo
novo leto

Blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto želi

SPAR-trgovina in gostilna
z dvorano za
vsakovrstne prireditve

Smrečnik-Šoštar

Globasnica ☎ 0 42 30 / 211

Slovensko društvo
upokojencev Pliberk

SPAR-trgovina
gostilna s tujskimi sobami

J. OGRIS

v Bilčovsu
☎ 0 42 28 / 22 49

Vsem cenjenim odjemalcem,
gostom in prijateljem
ter bivšim
sotrpinom
izseljencem
vesele praznike
in srečno novo leto!

Prijetne praznike in srečno novo leto
vam želi

ZADRUGA
Železna Kapla

s poslovalnicama Dobrla vas · Globasnica

Janšejeva mama praznuje 60 let

Prav na božični večer bo Terezija Pörtsch, Janšejeva Trezi iz Holbič pri Škofičah, dopolnila šestdeset let težkega in hkrati bogatega življenja.

Težkega zato, ker je že kot otrok spoznala in izkusila, kaj je tedaj pomenilo biti zaveden Slovenec. Aprila 1942 so jo namreč z materjo Terezijo in očetom Lovrom Kramerjem nemški nacionalisti pregnali z rodnega doma. Tedaj ji je bilo komaj dobrih 11 let. V Hesselbergu je skupaj z drugimi pregnanci preživela tri leta, tri mesece in tri dni. Kakšen je bil sprejem na beljškem kolodvoru in kakšne domačije so zatekli pregnanci, je tudi znano. Tudi Trezi je bila med mokrimi izseljenci, ko so v Celovcu leta 1946 hoteli imeti zahvalno mašo za srečno vrnitev iz taborišč. Pri Janšejevih se je tudi po vojni vedno kaj dogajalo. Oče je bilo zelo zavzel s popravo krivic izseljencem, Trezi pa se je po vrnitvi s šolanja v Logatcu kmalu poročila z mladinskim aktivistom Korijem Pörtschem iz Železne Kaple. Samo od aktivizma, petja in ljubezni do slovenskega rodu se ni dalo živeti, treba je bilo obnoviti hišo in druga gospodarska poslopja. Z možem sta se odločila za kmečki turizem, tudi zato, da bi lažje h kruhu spravila pet otrok.

Komaj pa je začelo kazati na bolje, ji je Kori leta 1979 umrl. Ostala je sama z dvema še nepreskrbljenima otrokoma. Po letu 1982, ko ji je umrl še oče, je turizem opustila, se umaknila v svoje stanovanje in se zaposlila kot kuharica v otroškem vrtcu v Škofičah.

Bogatega zato, ker je bila vse življenje kulturno zelo aktivna. Najraje je pela. Povsod, še v združenem zboru pod vodstvom Pavla Kernjaka, pri škofiškem in partizanškem, v 87. letu pa se je uspešno preizkusila tudi kot igralka v Miklovi Zali. Trezi potihoma zloži tudi kakšno pesem. Praznovanja skoraj ne minejo brez njenega poetskega prispevka. Predvsem pa bogato zato, ker je zredila in vzgojila pet otrok, ki se dobro zavedajo, iz katerih korenin so. Tudi vnuki jo že ubirajo za njo. Starejša postaja, bolj zori smisel njenega življenja. Brez velikih besed: naj ji bodo prihodnja desetletja zdrava, ustvarjalna in mirna.

Uredništvo

Varnostna direkcija v Celovcu zavrnila pismo v slovenščini

Zakon je zakon, zato se Zvezni policijski direkciji v Celovcu tudi ne more poslati pismo v slovenščini. Kdor to kljub temu stori, mu kratkoma vrnejo pismo „s prošnjo za prevod v nemški jezik“...

To je moralo spoznati tudi „Strokovno pedagoško združenje“ dvojezičnih učiteljic in učiteljev na Koroškem, ki je dne 2. decembra letos varnostni direkciji v Celovcu v slovenskem jeziku pismeno sporočilo, da je imelo svoj redni občni zbor, da so bili izvoljeni odborniki ter da je bila soglasno sklenjena tudi sprememba pravil in slovenskega imena društva v „Strokovno pedagoško združenje“.

Uradnik na pristojnem referatu za društva in zborovanja je neobičajno hitro reagiral. S pismom z dne 5. decembra je gospodu „Franz Kokovica, Sielach 50, 9133 Miklauzshof“ (slovenskih krajevnih imen ni upošteval, čeprav so v pismu bila navedana!) pismeno sporočil, da mu vrača „pismo v slovenskem jeziku“ s prošnjo za „prevod v nemški jezik“.

Zavrnitev pisma je utemeljil z odredbo po paragrafu 2, odst. 1, številka 3, zakona o narodnostnih skupnostih iz leta 1976, saj ta predvideva, da je slovenščina dodatno k nemščini dopuščena le v treh občinah, v katerih je po odbredbi zvezne vlade z dne 31. maja 1977 treba postaviti tudi topografske napise v nemškem in slovenskem jeziku.

Ker Zvezna policijska direkcija v Celovcu ne spada pod to določilo, je vloga pri tem uradu predvidena le v nemškem jeziku, zaključuje uradnik svoje pismo.

Ta najnovejši primer diskriminacije slovenskega jezika opozarja na nujno potrebo po novelaciji zakona o narodnostnih skupnostih, ki ga obe osrednji politični organizaciji ne priznavata in že več kot deset let napovedujeta, da bosta proti njemu ukrepali...

-kan

OGLAS

Prodaj hišo s tujskimi sobami v neposredni bližini Vrbskega jezera. Informacije: 04274/2940.

Šole so se vključile v akcijo za Hrvaško

Tudi šole, dijaki in starši so se vključili v razne akcije za pomoč vojnim žrtvam na Hrvaškem. Na dvojezičnih ljudskih šolah v Žitari vasi (slika), na Božjem grobu in v Globasnici so zbrali nad 50.000 šilingov ter razna oblačila. Akcija je potekala v sodelovanju z dnevnikom KTZ, pošiljka pa bo danes zapustila Koroško in je namenjena za pomoč prebivalcem Šibenika. Izkazali so se tudi sedmo- in osmošolci slovenske gimnazije, ki so za dan staršev pripravili bogat adventni bazar. Del čistega dobička – 17.000 šilingov – bodo danes na šoli predali staršem oz. staršem-gostiteljem pribeglih otrok.

Slovo od Jozeja Straussa

V soboto, 14. decembra smo se na logavaškem pokopališču za vedno poslovili od Jozeja Straussa pd. Rezica z Doba pri Logi vasi. Po kratki boleznii mu je v 80. letu starosti odpovedalo srce.

Rezicovega Jozeja smo spoštovali predvsem zaradi vsesplošne razgledanosti in skromnosti. Čeprav je bil bolj redkobeseden, je bilo vse, kar je povedal, vedno dobro premišljeno in je imelo svojo težo. Pogovarjati se z njim je bilo pravi užitek. Kljub obilnemu delu na kmetiji je našel čas, da je z veliko ljubeznijo prebiral knjige in iz njih črpal znanje, ki ga je rad posredoval tudi drugim. Zaradi splošne priljubljenosti in preudarnosti je bil vrsto let občinski odbornik, v domačem SPD Svoboda predsednik, v škofijski posojilnici pa odbornik.

Pokojni Jozej je bil odlični igralec. Najbolj pestra kulturna dejavnost je bila po vojni, za katero je imel največ zaslug nekdanji režiser in organizator kulturne dejavnosti v nekdanji logavaški občini Šaša Živko. Ob nastopih v drugih krajih je na Kostanjah spoznal Župkovo Francko in jo kot življenjsko družico pripeljal na svoj dom. Pred 9 leti pa je Francka bržkone zaradi posledic pregnanstva mnogo prezgodaj umrla. Jozeja je izguba ljubljene žene zelo prizadela. Nato si je še poškodoval nogo, tako da se je zadnja leta težko gibalo. Kljub tegobi je bil do zadnjega optimistično razpoložen in povsem na tekočem, kaj se dogaja doma in po svetu.

Jozej je bil tudi ustanovni član domačega pevskega društva, v katerem je pel nad pol stoletja. Edini še živeči ustanovni sodrug tenorist Tevžej Kakl se je v zboru od Jozeja poslovil s solom v pesmi „Polje, kdo bo tebe ljubil...“ in tako ganljivo izpričal povezanost in nepozabno prijateljstvo s pokojnim. Prav tako se je od pokojnika prizadeto poslovil pevovodja in predsednik društva Stanko Černic ter se mu zahvalil za dolgotrajno zvestobo zboru in delu za ljudski blagor. Tudi gasilci, katerih član je bil, so se mu oddolžili s častno stražo in mu tako izkazali poslednjo čast.

Za delo v prosveti in kulturi mu je Slovenska prosvetna zveza pred leti podelila najvišje odličje – Drabosnjakovo priznanje, ZSO pa ga je odlikovala s Petkovim priznanjem.

Pogrebni obred je opravil domači župnik dekan Martin Hotimitz, ki se je z vidnim izrazom ginjenosti poslovil od prijatelja in dolgoletnega cerkvenega pevca.

Pokojnega Jozeja bomo ohranili v častnem spominu. Otrokom in sorodnikom ob težki izgubi izrekamo naše iskreno sožalje.

L.U.

TRIBUNA BRALCEV

Ali smo spali?

Ko je „nt“ dne 4. oktobra 1991 poročal o otvoritvi obnovljenega otroškega vrtca v Borovljah, kjer zaradi pomanjkanja kvalificiranih dvojezičnih vzgojiteljic menda niso mogli na željo številnih staršev uvesti dvojezične skupine, je bil v isti številki „nt“ napisan tudi komentar pod naslovom „Ali so spali?“, v katerem pisec razpravlja o vzrokih pomanjkanja dvojezičnih vzgojiteljic. Med drugim omenja tudi Slovensko gimnazijo.

Ker je že dalj časa od tega in da bo bralec dobil čim bolj popolno sliko, še enkrat citiram določena odstavka iz komentarja:

„...Problem se prične že pri usmerjanju mladine v poklicno življenje. Premalo je v javnosti znano, da imajo trenutno zelo dobre poklicne možnosti dvojezični ljudskošolski učitelji in tudi dvojezične otroške vrtnarice. Na vseh glavnih šolah, seveda tudi na Slovenski gimnaziji, naj bi posebej za to zadolženi učitelji svetovali šolarjem, za katere poklice naj se odločijo.

Tu se kratkoma zastavlja vprašanje, ali so ti učitelji in profesorji doslej spali? Ali niso videli razvoja na delovnem trgu, ki poleg kvalificiranih dvo- in trojezičnih delavcev v gospodarstvu potrebuje tudi dvojezične pedagoge?...”

Res zanimivi stavki! Posebno stavek, da je javnost premalo informirana o dobrih poklicnih izgleh dvojezičnih učiteljev in dvojezičnih vzgojiteljic, me preseneča. Ali ni to naloga časopisov? Zdi se mi, da je malo preenostavno iskati krivdo pri vseh tistih, ki imajo opravka z izobraževanjem in usmerjanjem mladine, samega sebe pa oprati vse krivde. Je pač lažje napisati „Ali so spali?“ kot pa „Ali smo spali?“ Menim, da bi oba slovenska časopisa lahko malo bolj informirala javnost o izgleh v posameznih poklicih.

Kar se tiče Slovenske gimnazije, pa lahko kot za to zadolženi poklicni svetovalec povem, da učence po za to določenem odloku primerno opozarjamo na možnosti nadaljnega izobraževanja in na poklicne izglede, posebno še na poklice, kjer je potrebna tudi dvojezičnost in kjer je pomanjkanje.

V 4. razredih izvedemo poleg obveznega poklicnega posvetovanja v razredu, večer staršev, na katerem starše in učence informiramo o nadaljnjih možnostih izobraževanja, kje lahko dobijo še dodatne informacije in v katerih poklicih so dobre možnosti zaposlitve. V 7. in 8. razredih pa bodoče maturante predvsem opozarjamo na visokošolsko izobraževanje in izglede po študiju. Seveda pa sem kot poklicni svetovalec na voljo tudi čencem vse ostalih razredov. Da so te informacije kdaj tudi nepopolne, tega se zavedam, vendar mislim, da bi bile popolnejše, če bi imeli natančnejše podatke o potrebi dvojezično izobraženih delovnih moči v posameznih poklicih. Informacije, ki jih dobim od pristojnih uradov, so zelo nepopolne. Ker gre tu velikokrat za interese slovenske manjšine, mislim, da bo to vrzel treba dopolniti iz informacijami slovenskih organizacij in ustanov.

Tudi jaz menim, da bo treba v bodoče delati še več reklame za dvojezične vzgojiteljice, vendar ne samo nekateri, pač pa vsi, da nam ne bo treba po nekaj letih res zapisati: „Ali so nekateri spali?“

Prof. Mirko Oraže, poklicni svetovalec na Slovenski gimnaziji v Celovcu

SV ŠPORT

Odbojkarji iz Doba v pokalu proti Innsbrucku!

Odbojkarji iz Doba so po osvojitvi naslova prvaka v regionalni ligi-vzhod pretekli vikend nadaljevali serijo uspehov. V tretjem kolu avstrijskega pokalnega tekmovanja so v rekordnem času dobesedno povozili nasprotnika iz Mürzzuschlaga na Štajerskem s 3:0 in se tako uvrstili med najboljših 16 ekip v Avstriji.

Prihodnji nasprotnik Dobljanov je ekipa iz Innsbrucka. Tekma bo 18. januarja v Innsbrucku, že teden prej pa se bo za „Športnike leta 1991“ začelo play off-tekmovanje za vstop v prvo avstrijsko zvezno ligo.

SŠK „Obir“ na prvem mestu!

Šahisti drugega moštva SŠK „Obir“ po ponovni zmagi (3,5:1,5 proti Velikovu) še naprej vodijo v 3. razredu. Manj uspešno pa so leto 1991 zaključili šahisti SŠZ/Posojilnica Celovec II. Proti Gospe sveti so z 1:7 doživeli hud poraz in tako zdrsili na zadnje mesto. Čast slovenskih šahistov sta rešila Rupert Reichmann in dr. Hanzi Gasser z remijema.

V Bekštanju hitropotezno prvenstvo!

Na Koroškem bodo letos prvič priredili deželno prvenstvo v hitropoteznem šahu. Organizacijo in izvedbo tekmovanja je prevzelo šahovsko društvo iz Bekštana na čelu s sekcijem vodjem Seppijem Gallobom. Tekmovanje bo na Štefanovo, torej 26. decembra.

Dobrla vas: SPD „Srce“ praznuje 85-letnico!

Pred kratkim so v Dobrli vasi na občnem zboru izvolili nov, izredno pomlajen odbor Slovenskega prosvetnega društva Srce. Odborniki se seveda zavedajo svoje odgovornosti, ki so jo prevzeli. Mladi so se zagnano lotili dela. Že kar ob samem začetku njihovega delovanja pa jih čaka častna naloga – namreč 85-letnica obstoja društva.

Takšno obletnico je treba seveda ustrezno proslaviti. Društvo bo to storilo z jubilejnim koncertom, ki bo 26. 12. 1991, torej na praznik sv. Štefana, ob 14.30 uri v dvorani kulturnega doma v Dobrli vasi. Poleg domačih skupin bo kot gost nastopil moški pevski zbor sosednjega društva Trta iz Žitare vasi.

Ob tem visokem jubileju pa bo župan občine Dobrla vas, deželni poslanec Josef Pfeifer, društvu slavnostno podaril občinski grb in s tem pravico do njegove uporabe.

Prireditve pa bo seveda tudi lepa priložnost za priznanje in zahvalo zaslužnim članom društva, ki za obstoj in razvoj slovenskega kulturnega življenja v Dobrli vasi zrtvujejo mnogo prostega časa, truda in energije.

Predsednik SPD „Srce“ Boris Sturm

Izšel je knjižji dar celovške Mohorjeve za 1992

Celovška Mohorjeva družba je pravkar razposlala svoj novi knjižni dar v vse kraje na Koroškem, v Evropi in v prekomorskih državah, kjer živijo Slovenci. Večina knjig ostane na Koroškem, lepo število jih gre v kraje od Avstralije do Amerike, rojaki iz republike Slovenije pa „razveseljivo“ (vodja zastopstva v Ljubljani je Bogdan Petric) segajo po celovških knjigah, ki naj bi dopolnile matično ponudbo branja za zimske večere.

V daru so sledeče knjige: Koledar za leto 1992, roman Jakoba Aleševca „Ljubljanski misteriji“, potopis Paola

Santonina iz let 1485–87 po slovenskih krajih (prva objava v slovenskem prevodu prof. Primoža Simonitija) in knjiga „Poslikane panjske končnice“ Helmuta Kroepeja z mnogimi barvnimi slikami.

Doplačilne knjige pa so: Barbara Frischmuth „Počitniška družina“ (mladinski roman), Flora Rauter „Kot zemljo orje Bog srce“ (pesmi), Wolf Harranth „Moj očka je nekaj izgubil“ (otroška knjiga o očetu, ki je izgubil svoje delo) in ne nazadnje glasbena kaset „Ena se mi dopadva je...“ Okteta Suha, ki praznuje letos svojo 10-letnico.

Preživeli smo lep popoldan

Domska življenje v Mladinskem domu Slovenskega šolskega društva v Celovcu je večkrat prav zanimivo in lepo. Tudi prejšnji teden je bilo za mladino kot tudi za nas vzgojitelje nekaj posebnega. Minilo je v pripravah na srečanje z otroki – begunci. Zbirali smo denar, pripravljali skromna darila, kupovali material za ročna dela in živeli v pričakovanju.

Pretekli petek je skupina naših mladih v spremstvu ravnateljice odšla po te otroke v Marijanišče, kjer stanujejo. Najprej je bilo dogovorjeno, da jih bo prišlo 17, zaradi šolskih obveznosti pa jih je prišlo le 9, v starosti od 7 do 11 let. Skupaj smo ob izdelavi raznih obeskov za božično drevo in ob toplem čaju in pecivu, ki so ga spekle tri dobre gospe iz Celovca in pa naši kuharici in kuharja, preživeli čudovit

popoldan. Vsem pristrčna hvala! Obrazi teh otrok so izžarevali veselje in če si jih vprašal, če bodo še prišli, je vsak prikimal. Otroci, hvala tudi vam, da ste prišli in nam omogočili, da smo tudi mi, tako mladi kot vzgojitelji, z vami doživeli nekaj lepega!

Danes na račun mladih velikokrat slišimo le kritiko, le redkokdaj kaj vzpodbudnega. Ko torej tožimo in negodujemo, kako je danes

vse narobe in vse drugače, se moramo vprašati, kje so se mladi tega naučili!

Kljub vsemu pa je svet še vedno bogat. Vzeti bi si morali čas, da bi ga odkrili.

To so nekateri mladi v tem tednu, ko smo se pripravljali na obisk otrok beguncev iz Hrvaške, dokazali. Veselili smo se njihove pripravljenosti pomagati, kjerkoli je bilo potrebno, njihove velikodušnosti tudi pri darovanju.

Zato bi se v imenu nas vseh vam mladim rada zahvalila, za vašo odprtost za sočloveka v stiski in vam povedala, da smo ponosni na vas.

Vzgojiteljica Anica

Nova lastnika ICA bosta nadaljevala s proizvodnjo!

Tovarna sveč ICA v Železni Kapli je premagala najhujše težave in bo nadaljevala s proizvodnjo. Krizo v podjetju, kateremu je grozil stečaj, odpustili pa so več deset zaposlenih, je povzročil finančni polom večinskega lastnika, nizozemske firme Cheming.

Izhod iz krize sta našla dosedanja poslovodja podjetja inž. Maurer ter celovški podjetnik Albin Waldhauser, ki je bil že doslej udeležen kot delni lastnik. Oba sta od podjetja Cheming kupila vsak po polovico deležev.

Albin Waldhauser je v imenu novih lastnikov poudaril, da bo podjetje obdržalo 30 sedaj zaposlenih delavcev ter da bo skušalo to število zvišati na približno 50 v drugi polovici prihodnjega leta.

Novi solastnik je v zvezi s prodajo oz. odjemalci produkcije v Železni Kapli dejal, da bodo morali začeti pri skoraj četrtini dosedanjega trga, glavni trg, Amerika, bo zaradi propada nizozemskega partnerja za nekaj let nedosegljiv. Prav zaradi tega se bo podjetje tržno usmerilo predvsem na evropske države, od Avstrije preko Nemčije do Danske, Švedske in Nizozemske.

Umrl je Miro Mischkulnig

Po krajši težki bolezni je v torek, 17. decembra v celovški bolnišnici umrl Miro Mischkulnig, kulturni in narodni delavec iz Velike vasi v Rožu. Rajni je bil desetletja neumoren bореc za pravice koroških Slovencev, zadnja leta pa je svoje moči posvetil predvsem Društvu upokojencev v Šentjakobu v Rožu.

Včerajšnje slovo od Mira Mischkulniga na pokopališču v Šentjakobu je bil zgovoren izraz priljubljenosti in spoštovanja človeka, ki se je vse življenje prizadeval za slovenski rod in zanj tudi trpel.

Naročite in širite „Slovenski vestnik“

Od januarja 1992: za 25 % večja premija za stanovanjsko varčevanje pri Raiffeisen

Dobra vest ob začetku novega leta: osnova za odmero pri gradbenem (stanovanjskem) varčevanju bo od 1. januarja 1992 zvišana za 8.000 na 10.000 šilingov. S to ureditvijo je avstrijski parlament sredi decembra omogočil, da bodo Avstrijci svojo najbolj priljubljeno obliko varčevanja v prihodnje lahko v še večji meri koristili za ustvarjanje premoženja. Nova ureditev velja za vse pogodbe o stanovanjskem varčevanju, torej za na novo sklenjene kot tudi za že obstoječe.

Konkretno: če ste doslej premijo pri varčevanju koristili le do 7.360 šilingov, se bo od januarja 1992 ta vsota zvišala na 9.200 šilingov po osebi in letu. Hkrati s tem se bo zvišala tudi superpremija z doslej 640 na 800 šilingov. Višji varčevalni učinki ter superpremijske omogočajo po novem zanimivo skupno pri-

varčevano vsoto ob koncu šestletne varčevalne dobe: ob na novo sklenjeni varčevalni pogodbi, varčevalec po poteku varčevalne dobe prejme skupno skoraj 70.000 šilingov.

Pri Raiffeisnovi stanovanjski hranilnici so zelo zadovoljni, da se bo ob začetku novega leta končno uresničila dolgoletna zahteva po zvišanju osnove za odmero. S tem se bodo namreč večji varčevalni učinki stekali pri stanovanjskih (gradbenih) hranilnicah, ki bodo zaradi tega lahko ugodila povpraševanju po 6-odstotnih posojilih za gradnjo lastniških stanovanj oz. hiš. Zvišanje osnove za odmero nadalje ne le da odpira štiri in pol milijona stanovanjskim varčevalcem boljše varčevalne možnosti, marveč zagotavlja tudi hitrejše in višje finančne učinke za gradnjo stanovanj in hiš.

Novo gradbeno varčevanje pri Raiffeisnu:

Osonova za odmero	10.000, šil.
Vplačilo ob začetku leta	9.200, šil.
Vplačana vsota po 6 letih	55.200, šil.
Dobiček po 6 letih	14.719, šil.
Skupna privarčevana vsota po 6 letih	69.919, šil. *)

*) Davek na dohodek iz kapitala ni upoštevan. Navedeni podatki s pridržkom sprememb zakona o osebnih dohodkih. Stanje 1.1.1992.

23. koroški kulturni dnevi

SPORED

PETEK, 27. 12. 1991

- 9.30 Otvoritev
Avguštin Malle: Nekateri aspekti politične zgodovine koroških Slovencev 1929-1938; priseljevanje rajhovcev in pregon koroških Slovencev
- 11.00 Valentin Sima: Načrtovanje in izvedba pregona 1942
- 14.30 Tone Ferenc: Položaj slovenskega naroda ob fašistični okupaciji
France Filipič: Koroški Slovenci in slovenski interniranci v koncentracijskem taborišču Mauthausen
Helena Verdel - Andreas Pittler: Recepcija pregona pri prizadetih
- 19.30 Predstavitve knjige Katje Sturm-Schnabl: „Der Briefwechsel Franz Miklosich's mit den Südslawen“ univerza, UR 129

SOBOTA, 28. 12. 1991

- 9.30 Ljubo Bavcon: Mesto človekovih pravic in zaščita narodnih skupnosti v novi ustavi Slovenije
- 11.00 Marko Hren: Ali je mirovna vzgoja dandanes sploh še možna (osnovna vprašanja človekovih pravic v razpadli Jugoslaviji)?

VSA PREDAVANJA SE BODO PREVAJALA SIMULTANO V OBA DEŽELNA JEZIKA

Univerza za izobraževalne vede v Celovcu
Predavalnica I

27.-28. 12. 1991

ALLE VORTRÄGE WERDEN SIMULTAN IN DIE JEWELIGE ZWEITE LANDESSPRACHE ÜBERSETZT

Universität für
Bildungswissenschaften
in Klagenfurt
Hörsaal I

PROGRAMM

FREITAG, 27. 12. 1991

- 9.30 Eröffnung
Avguštin Malle: Einige Aspekte der politischen Geschichte der Kärntner Slowenen 1929-1938; Ansiedlung der Reichsdeutschen und Vertreibung der Kärntner Slowenen
- 11.00 Valentin Sima: Planung und Durchführung der Vertreibung 1942
- 14.30 Tone Ferenc: Die Slowenen zur Zeit der faschistischen Okkupation
France Filipič: Die Kärntner Slowenen und die internierten Slowenen im KZ-Lager Mauthausen
Helena Verdel - Andreas Pittler: Rezeption der Vertreibung durch die Betroffenen
- 19.30 Buchpräsentation: „Der Briefwechsel Franz Miklosich's mit den Südslawen“ (Katja Sturm-Schnabl) Universität, UR 129

SOBOTA, 28. 12. 1991

- 9.30 Ljubo Bavcon: Menschenrechte und Minderheitenschutz in der neuen Verfassung Sloweniens
- 11.00 Marko Hren: Ist Friedenserziehung heutzutage überhaupt noch möglich (Menschenrechtsfragen im zerfallenden Jugoslawien)?

23. kärntner kultur tage

Vesel božič
in srečno novo leto 1992

želijo

ravnateljstvo, profesorski zbor
in dijaki

**Dvojezične zvezne
trgovske akademije**

v Celovcu

Vesele božične
praznike
in srečno
novo leto 1992
želi vsem občanom
in prijateljem

mag.

Raimund Grilc
župan, Pliberk

VAŠA
STRO-
KOVNA
TRGOVINA ZA VOLNO, VOLNENE
IZDELKE IN PRODAJO VSEH VRST
BROTHERJEV PLETILNIH IN
SIVALNIH STROJEV

DIE WOLL-ECKE
Bredica Sadolšek

9135 Železna Kapla 21
tel. 0 42 38 / 82 24 ali 458

Vesel božič in
srečno novo leto

Dober dan, Koroška

Bueh vas prime

Ali koroški Slovenci sploh imamo svojo zgodovinsko preteklost, ko nam že bodočnost nekateri odrekajo? Če bi sodili zgolj po zgodovinskih učbenikih in po tem, kar nam o naši zgodovini pove šola, bi se resno lahko vprašali, kako smo 1400 let obdržali identiteto na svoji zemlji.

V slovenskem televizijskem sporedu 22. decembra bo Mirko Bogataj razblinil mit o narodu hlapcev in dekel. Zgodovina, ki so nam jo v

nemških šolah zamolčali, namreč priča, da smo bili Slovenci na Koroškem od samega začetka državno-pravni narod. Thomas Jefferson, glavni sestavljalec ameriške izjave o neodvisnosti, je v tem temeljnem zakonu moderne demokracije upošteval vodila slovenskega obreda ustoličenja.

Odkod smo? Kdaj smo prišli v današnjo domovino?

Zgodovinski feljton 1400 let po naselitvi je pripravil Mirko Bogataj. Drugi spored ob 13.35

Slovenski vestnik Vaš list s formatom

Petek, 20. 12. Zvočno pismo

Sobota, 21. 12. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 22. 12.

6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (žpk. Anton Rozmarič)

18.10–18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 23. 12. „Obdarovanje – najvažnejši dogodek božične noči?“

Torek, 24. 12.

18.10–18.47 Božične pesmi in božični nagovor krškega škofa

Sreda, 25. 12.

06.30–07.00 „Oznanjam vam veliko veselje“ (P. Zunder)

18.10–18.30 „Luč sveti v temi“ (P. Zunder)

Četrtek, 26. 12.

06.30–07.00 Dobro jutro na Koroškem

18.10–18.30 Štefanovo – praznik konjerejcev?

Petek, 27. 12. Kulturni viški leta

Sobota, 28. 12. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 29. 12.

06.30–07.00 Dobro jutro na Koroškem in duhovna misel (žpk. Anton Rozmarič)

18.10–19.30 Dogodki in odmevi

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

Ponedeljek, 30. 12. Leto 91 se izteka

18.10–19.00

Torek, 31. 12. Veselo v novo leto – Silvester 91

Sreda 1. 1. 92

06.30–07.00 Dobro jutro na Koroškem

18.10–18.30 Srečno novo leto! (Deželni glavar dr. Zernatto, dipl. inž. F. Wieser in dr. M. Grilc)

Četrtek, 2. 1. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 3. 1. Kulturni dnevi in „Slovenci in Evropa“

Sobota, 4. 1. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 5. 1.

06.30–07.00 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (žpk. Marko Jernej)

18.10–18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 6. 1.

6.30–7.00 „Kdo ti bo svetil na poti skozi noč?“ (P. Zunder)

18.10–18.30 Trije kralji

Torek, 7. 1. Partnerski magazin

Le nekaj dni je še do božiča in potem samo teden dni do novega leta. V tem znamenju je tudi slovenski radijski spored v zadnjih dneh iztekajočega se leta. V ponedeljek, 23. decembra, bomo razmišljali o božični noči, dan pred velikim večerom se bomo vprašali: „Ali je obdarovanje postalo najvažnejši dogodek svete noči?“ Dan navrh boste prisluhnili božičnim presmim in nagovoru krškega škofa Eгона Kapellarija. Za sveti dan pripravlja obe oddaji, zjutraj in zvečer, župnik Polde Zunder s svojo skupino.

V petek, 27. decembra, boste lahko priča kulturnim viškom leta 1991, v ponedeljek navrh bodo o uspehih v starem in o pričakovanih v novem letu spregovorili ljudje kot ti in jaz. Veselo v novo leto je naslov silvesterske oddaje. V prvi v novem letu pa bodo spregovorili deželni glavar dr. Christof Zernatto in oba predsednika osrednjih političnih organizacij koroških Slovencev, dipl. inž. Feliks Wieser in dr. Matevž Grilc.

POTOPIS

Po sledih Yukpa in Guajiros Indijancev

5. nadaljevanje

Čudovita narava ob poti skozi pragozd.

Spomladi letos je skupina Celovčanov izvedla ekspedicijo v Venezuelo, kjer je več kot mesec dni spoznavala življenje Yukpa in Guajiros Indijancev, praprebivalstvo te južnoameriške države. Vrnila se je z enkratno in dragoceno dokumentacijo o življenju teh Indijancev, slovenska članica ekspedicije Manja Tondolo pa je za Slovenski vestnik napisala potopis z najbolj zanimivimi trenutki in viški ekspedicije.

Armato vozi s svojim odprtim kamionom pred nami. Na tovorni površini ima privezan naš generator, bencin-

Piše: Manja Tondolo

ske kanistre ter ogromen karton z živili. Dani vozi predrzno hitro. Vsi smo kljub prestalim naporom vročega mesta izredno dobre volje.

Še dve dovoljenji oz. potrdili sta potrebni do popolnosti našega pomembnega dokumenta za snemanje. Od policijske postojanke v mestecu Machiques na poti v Tutuko ter pismeni žegen patra Emalda, misijonskega duhovnika, ki je posestnik tisočih hektarjev indijanske zemlje.

Po dobrih dveh urah vožnje, med katero, neučakani kot smo, prehitimo Armatov kamion, dosežemo mesteco Machiques.

Žejni in vsi prepoteni se ustavimo pred prvim lokalom ob glavni cesti, kjer Andi in Dani v hipu popijeta dva servesas, po naše pivo. Pivo v Venezueli vsebuje 4% alkohola in je zelo dobrega okusa. Kmalu nato se zraven našega ustavi tudi Armatov kamion. Indijanci ne pijejo piva, ker je zanje alkoholna pijača tabu. Izjema so samo njihova praznovanja, kadar se sreča več plemen.

Armato nas pouči o naslednjem velikem koraku, ki je sedaj pred nami. Ker potrebujemo tudi predvsem policijsko dovoljenje za snemanje v indijanskem rezervatu, moramo h Guardia nacional/Commando Machiques in sicer k glavnemu šefu, kateri še vedno lahko prekriža naš načrt.

Seveda smo precej razburjeni in nervozni, ko nas sprejmejo od nog do glave oboroženi policisti. Resni, mrki obrazi in črne oči, ki izpovedujejo vse prej kot prijaznost. Stopimo skozi vrata najmanj tri metre visokega plotu iz žične mreže. Spremlja nas straža štirih policajev visoke postave, s škornji do kolen, ki se svetijo v soncu. Niti ene prijazne besede, niti enega

nasmeha. Slabo kaže!

Pogledam Armata, ki gre zraven mene. Še manjši in k tlom pritisnjen se mi zdi. Kar telesno čutim njegovo negotovost in strah.

Mislilim pozitivno, spomnim se svojega življenjskega pravila: Misli pozitivno, nikoli negativno in dobro se bo izteklo! Pokaži se odločno, sproščeno in glej vsakomur v oči.

Vse te misli mi v sekundi šinijo skozi glavo. Izgleda, da Samantha nima meni podobnih pomiselnikov. Zelo samozavestno se namreč postavi pred dva metra visokega policaja in odločno zahteva, da nas odvede do šefa. Na srečo je prisoten.

Armato se vendarle spomni, da je naš varuh in vodič, tako da gospodu poročniku Collonelu Coleoglu v španščini razloži, kdo smo in zakaj smo prišli. Samantha mu že moli naše pismo od ministrstva pred nos, tako da mu ne preostane drugega, kot ga prebrati, in to od začetka do konca.

Moramo se legitimirati. Napeto in dolgo pregleduje naše potne liste, slike v njem in nato naše obraze.

Uporabim moje načelo in mu pogledam naravnost v oči. Odločil se je. Nasmeh mu skoraj do ušes razkrije vrsto snežnobelih zob. Razumemo. Tudi mi se takoj sprostim in tudi pokažemo naše zobe, saj vemo, kaj to pomeni. Venezuelci so zelo resni ljudje in skoraj nedostopni. Težko je pridobiti njihovo zaupanje, mnogokrat traja dolgo, vendar, kadar ga imaš, si lahko gotov, da ti bo za vedno prijatelj. Izredno simpatični, odkriti in gostoljubni so.

Grupa mladih policajev se zbere okrog nas. Ogledujejo nas, sprašujejo vse mogoče. Kako je življenje v Avstriji. Vsi naenkrat bi radi kaj zvedeli. Kot da bi bili čudo. Seveda odgovarjata Samantha in Armato kolikor zmoreta, mi ostali pa z rokami in nogami ter z mešanico italijansčine.

Naš dokument ima sedaj

tretji žig, žig policijske postojanke, pristojne za indijanski rezervat.

Zapuščamo policijsko poslopje, še prej stisnemo vsaj dvajset rok s ponovnim zagotovitvijo, da smo vedno dobrodošli in da ob povratku čakajo na nas. Kako smo začuden in tudi navdušeni, ko za stavbo zagledamo celo vrsto naših Pinzgauer džipov. Kar malo ponosni smo, da so tako sloviti, da jih izvažajo celo v Venezuelo.

Razpoloženje raste. Ponovno gremo na pijačo, preden se odpravimo na poslednjo pot, važno za naš dokument.

Strašno vroče je, neprestano smo mokri od glave do nog. Stojimo pred misijonsko cerkvijo mesta Machique, kjer se bomo srečali s patrom Emaldom. „Padre Emaldo“ je zelo spoštovana osebnost, tudi od krščanskih Indijancev. Armato nas spremlja skozi prekrasen vrt, nebeško dišeč, kjer bi se človek kar rad zadržal, v predcerkveno avlo, kjer nas sprejme sestra. Odpelje nas v malo sobo z marmonatimi tlemi in stranskim izhodom na vrt. V sredini prostora stojijo stara dragocena miza in stoli v španskem stilu. Velik ventilator šumi nad nami. Ko čakamo na patra Emalda, si ogledujemo stare slike na stenah. Sami starejši patri, katerih špansko poreklo je očitno.

Vstopi simpatičen starejši možki, lepega in zanimivega videza s srebrnosivimi lasmi in znano okroglo plešo. Dvignemo se iz sedežev in po špansko pozdravimo „buenos dias“. Predstavimo se mu, nakar mu Armato razloži naše funkcije in namen. Tudi pater se predstavi. Pripoveduje nam, da je tretji pater, odkar je bila misijonska cerkev ustanovljena. To je bilo leta 1945. Torej se imenuje Padre Emaldo – tretji. Zelo obširno nam razlaga, koliko hektarjev zemlje je misijonska last. Zemlja indijancev, katerih otroke poučujejo misijonske sestre v veliki šoli zraven cerkve v Machique.

Odkrito moram priznati, da mu nisem sledila zbrano. Preveč sem bila raztresena ob mislih, da bomo še danes na cilju. Nihče tudi ni podvomil, da bi pater ne dal svojega „žegna“, ko so ga vsi ostali že dali.

(Dalje prihodnjič)

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Smučarski tečaj SŠZ v regiji „Dachstein-Tauern“

Slovenska športna zveza vabi v zimskih semestralnih počitnicah na smučanje in snowboarding v znana smučišča okoli Schladminga (Galsterbergalm, Hauser-Kaibling, Planai, Hochwurzen, Reiteralm, Dachstein).

Enotendensko smučanje bo od sobote, 15. februarja, do sobote, 22. februarja 1992.

V gostišču „Pruggererhof“ in v sosednih hišah v Pruggeru v dolini reke Enns je rezerviranih 35 prenočevanj.

Cene: (za 7 polovičnih penzionov, v dvoposteljnih sobah s prho in WC)

- 2590 šil. odrasli
- 1820 šil. otroci do 12 let pri starših, otroci do 6 let prosto
- 1360 šil. 6-dnevna vozovnica za 78 vlečnic, vzpenjač in skibus
- 865 šil. 6-dnevna vozovnica za otroke do 15 let

V dopoldanskih urah so na programu izleti, pouk v smučanju in snowboardingu pod strokovnim vodstvom Anice Wiegele, Richarda Kunčiča, prof. Antona Malleja in Daniela Prušnika (prispevek 200 šil.) Udeležba v šoli smučanja in snowboardinga je prostovoljna.

Člani sindikata javnih služb, njihovi partnerji in otroci prejmejo od le-tega podporo v višini 500 šil. po osebi. (Ob prijavi navedite člansko številko!)

Prijave sprejema Posojilnica-Bank Celovec, Bahnhofstraße 1, z naplačilom 1000 šil. na konto št. 1-03.029.113 do 10. januarja 1992. Skupni odhod iz Celovca z avtobusom.

Danilo Prušnik, vodja tečaja

Nesrečna Dunja Jamnig: zmaga, potem zlom noge

Mlada smučarka Dunja Jamnigova iz Športnega društva Šentjanž v Rožu je v zadnjih dneh doživela radosti in žal tudi tegobe v življenju športnika.

Tekmovalno sezono je na Mokrinah pri Šmohorju začela s senzacionalno zmago v veleslalomu. V svojem letniku je premagala tekmovalke iz Slovenije, Italije, Avstrije in drugih srednjeevropskih držav in si tako utrla pot v mladinsko ekipo avstrijske smučarske zveze in

tudi za nastope v tekmovanjih za evropski pokal.

Toda žal veselje nad velikim uspehom je prekinila nesreča na nacionalnem tekmovanju v Innerkremsu. V superveleslalomu je mlada tekmovalka iz Roža hudo padla in si zlomila nogo. Sezona je tako rekoč konec, saj na začetek treninga ni misliti pred februarjem.

Prav na istem tekmovanju pa je uspešno startal Daniel Užnik. Dunjina nesreča je bila zanj očitno celo motivacija. V dveh veleslalomih je zmagal, v enem pa je bil drugi. Pretekli vikend pa je na avstrijskem tekmovanju šolarjev in mladine v Spitalu am Phyrn v prvem veleslalomu dosegel najboljši čas, kar je bila prava senzacija. Toda tudi njega je v drugem teku doletela usoda: moral je iz proge, k sreči pa brez poškodb!

Nastopi mladinskih smučark in smučajev na prvih tekmah letošnje sezone pa so že pokazali, da je vneto in strokovno delo Ericha Uznika rodilo lepe sadove ter da je od mladih športnikov tudi v prihodnje veliko pričakovati.

Nesrečnica Dunja Jamnig

Zahomčani prireditelji XXVI. pionirskih skokov

Športno društvo Zahome prireja v nedeljo, dne 22. decembra 1991 na 30-metrski skakalnici v Zahomcu XXVI. pionirske skoke. Tekmovanje je v okviru prireditve Koroške deželne smučarske zveze, pravico do starta pa imajo šolarji in otroci. Od 9. do 10. ure bo možnost za trening, začetek tekmovanja pa je ob 13.30 uri. Razglasitev zmagovalcev bo ob 15. uri pred ljusko šolo v Zahomcu. Tekmovanje bo vodil Martin Wiegele, gledalci pristrčno vabljeni.

070(436.5=863)

3005708

COBISS *

Datum	Kraj	PRIREditVE	Priveditelj
Petek, 20. 12. 17.00	v avli Mohorjeve v Celovcu	Počastitev športnikov in nogometašev leta 1991	Slov. športni novinarji, nt
Petek, 20. 12. 19.00	v Hali Tivoli v Ljubljani	Narodno-zabavni večer NNS – nastopajo znani ansambli, solisti in plesne skupine	Napredna narodna stranka
Petek, 20. 12. 16.00	v občinskem uradu v Globasnici	Občinska seja	občina Globasnica
Petek, 20. 12. 18.00	v občinskem uradu v Dobrli vasi	Občinska seja	občina Dobrli vas
Petek, 20. 12. 19.30	v zavodu šolskih sester v Šentpetru	Adventni koncert (orgle in flavta) – nastopata: Ana Elizabeth Kržan in Christian Filipič	Zavod šolskih sester v Šentpetru
Sobota, 21. 12. 19.00	v kulturnem domu v Šentprimožu	Otroška igra „MUCIN DOM“ nastopa otroška skupina iz Škocijana	SPD „Danica“
Sobota, 21. 12. 14.30	v farni dvorani v Šentjakobu	Otroška igra „MUCIN DOM“ – nastopa otroška skupina iz Škocijana	SPD „Rož“ in SPD „Bilka“
Sobota, 21. 12. 19.00	v podružni cerkvi v Lovankah	Adventno petje – nastopajo: Singgemeinschaft Eberndorf, Kohldorfer Teichspatzen in MoPZ „Kralj Matjaž“	Gasilci v Lovankah
Sobota, 21. 12. 17.00	v galeriji Gorše v Svečah	Odprte razstave ikon (Silva Deskoski) – sodeluje MoPZ domačega društva	SPD „Kočna“
Četrtek, 26. 12. 14.30	v kulturnem domu v Dobrli vasi	KONCERT ob 85-letnici SPD „Srce“ nastopajo: MePZ in mladinska skupina SPD „Srce“, MoPZ SPD „Trta“ Žitaras vas	SPD „Srce“
Četrtek, 26. 12. 20.00	pri Šoštarju v Globasnici	DOBRODELNA PRIREDITEV za hrvaške begunce v Sloveniji	Globoški časopis, nt, Kleine Zeitung
Četrtek, 26. 12. 18.00	v farni dvorani v Svečah	BOŽIČNICA – nastopajo: Bernarda Fink-Inzko, Andrej Feinig, cerkveni pevski zbor. Prostovoljni prispevki so namenjeni vojnim žrtvam na Hrvaškem	SPD „Kočna“
Četrtek, 26. 12. 19.00	v gostilni pri Malleju	Štefanova veselica – igra ansambel „Drava“ iz iz Borovelj	DSG Sele/Zell
Četrtek, 26. 12. 14.00	v kulturnem domu pri Cingelcu na Trati	BOŽIČNICA – spored: ponovitev igre „Slehermik“, SPD „Borovlje“ nastop MoPZ in učencev GS, oddelek Borovlje	
Četrtek, 26. 12. 14.00	v farnem domu v Selah	KONCERT – nastopata: Oktet Suha in Pevsko-instrumentalna skupina Žvabek	Pevsko društvo v Selah
Petek, 27. 12. 9.30	na celovški univerzi	23. Koroški kulturni dnevi	SPZ, KKZ
Petek, 27. 12. 19.30	v farni dvorani v Šentjakobu	Dia-predavanje „Nepal – dežela gora“ predava: Jurij Buch	Katoliška prosveta Šentjakob
Sobota, 28. 12. 9.30	na celovški univerzi	23. Koroški kulturni dnevi	SPZ, KKZ
Sobota, 28. 12. 15.00	v domu v Tinjah	Dnevi petja in iger za otroke (do 30. 12.)	Dom v Tinjah in Katoliška otroška mladina
Sobota, 28. 12. 15.30	v dvorani pod cerkvijo v Škocijanu	Igrica Svetlane Markovič: „Pekarna Mišmaš“ gostujejo lutkarji KPD „Šmihel“	Otroški zbor v Škocijanu
Sobota, 28. 12. 19.30	v društveni sobi nad Zadrugo v Železni Kapli	LITERARNI VEČER z branjem Janka Messnerja in predstavitev knjiznega daru SPZ	SPD „Zarja“
Nedelja, 29. 12. 19.30	v hiši skupnosti v Šmiklavžu	Dia-predavanje „Nepal – dežela gora“ predava: Jurij Buch	Katoliška prosveta Šentjakob
Četrtek, 2. 1. 9.00	v domu v Tinjah	SLOVENC V EVROPI – novoletno srečanje; predavajo: dr. Alojz Rebuta, dr. Taras Kernmauner, dr. Anton Stres, dr. Zdravko Inzko, prof. Justin Stanovnik, Klaus Einspieler (do 3. 1.)	Dom v Tinjah
Petek, 3. 1. 19.30	v domu v Tinjah	Potrebuje nova (Srednja) Evropa tudi novo zgodovinsko podobo? podijska diskusija; sodelujejo: univ. prof. dr. Helmut Rumpfer, univ. doc. dr. Marina Cattaruzza, univ. doc. dr. Karl Stuhlpfarrer, univ. prof. dr. Dušan Nečak; vodja diskusije: univ. doc. dr. Andrej Moritsch	Dom v Tinjah
Petek, 3. 1. 19.30	v župnišču na Pečnici	Dia-predavanje „Nepal – dežela gora“ predava: Jurij Buch	Katoliška prosveta Šentjakob
Nedelja, 5. 1. 14.30	v kulturnem domu v Šentprimožu	NOVOLETNI KONCERT – sodelujejo: mlajši mladinski in mešani zbor SPD „Danica“, Mešani zbor SKD Globasnica, MoPZ „Borovlje“, učenci glasbene šole	SPD „Danica“
Nedelja, 5. 1. 10.00	v kulturnem domu na Radišah	Koncert kolednic – nastopa: MoPZ KUD „Stane Žagar“ iz Kropce	SPD „Radiše“
Sobota, 11. 1. 20.00	kulturni dom na Radišah	RADIŠKI PLES Igrajo: „Fantje iz Podjune“	SPD „Radiše“

Oman spet razstavlja na Koroškem

Haider ni več deželni glavar, Valentin Oman spet razstavlja na Koroškem. Za svojo prvo razstavo po več kot letu in pol si je umetnik izbral dobrodelno prireditvev za Hrvaško v foajeju alternativnega kina v Celovcu. Geslo razstave je

bilo „TV-zabeležke k Hrvaški“, izkupiček prodajne razstave pa je Oman namenil hrvaškim umetnikom. Na prireditvi so predvajali tudi filme o posledicah vojne v mestih Dubrovnik, Vukovar, Šibenik, Split in Zagreb. Slika: W. Fritz

Rešitev prejšnje križanke

●	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	S	M	I	R	E	K	/	S	R	B	/
2	A	N	A	R	H	I	S	T	K	A	/
3	D	E	K	A	/	M	A	O	/	Z	F
4	R	I	M	A	/	/	/	A	H	I	L
5	/	C	V	E	K	A	R	/	A	L	I
6	O	T	O	Č	A	N	I	/	N	I	N
7	N	E	O	B	V	E	Ž	N	O	S	T
8	/	A	L	E	A	T	O	R	I	K	A

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seÙtevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Urednik: Andrej Kokot

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglaš/Anzeigen: Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Slovenijo in Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Srečno
novo
leto 1992

Robert
HEDENIK

Kleparstvo
Spenglerei

9072 Bilčovs/Ludmannsdorf
Velinja vas/Wellersdorf 36
tel. (0 42 28) 31 85

★ Vsem dobrotnikom,
★ članom in prijateljem
★ prijetne božične
★ praznike ter srečno
★ in uspešno novo leto

želi

Društvo
godba na pihala
Šmihel

RAZSTAVE

CELOVEC

– Pri Joklnu – Dušan Lipovec, slike
– Galerija Carinthia – Kim en Joong, nova dela (do 25. 1. 92)

TINJE

– Galerija Tinje – Rembrandt, radiranke

SEMISLAVČE

– Galerija Rožek – Werner Berg, prodajna razstava lesorezov in skic (do 22. dec.)

BELJAK

– Galerija ob mestnem zidu – Hans Bischoffshausen, slike (do 1. 2. 92)

SVEČE

– Galerija Gorše – Silva Deskoski, razstava ikon (od četrta do nedelje od 15. do 18. ure, do 6. 1. 92)